

Førerhåndbok

Volvo 9700 EURO 6

VOLVO

Forord

Følgende nivåer på avlesninger, varsler og advarsler brukes i servicedokumentasjonen:

Fare: Indikerer en usikker bruk hvor det kan oppstå personskade eller dødsfall.

Advarsel: Indikerer en usikker bruk hvor det kan oppstå personskade eller alvorlig skade på produktet.

Forsiktig: Indikerer en usikker bruk hvor det kan oppstå skade på produktet.

Merk: Indikerer en prosedyre, praksis eller tilstand som må følges for at kjøretøyet eller komponenten skal fungere på tiltenkt vis.

Denne veiledningen beskriver bussen Volvo 9700 med multipleks elektrisk anlegg.

Denne brukerhåndboken inneholder generell informasjon om instrumenter og kontroller, i tillegg til kjøreinstruksjoner. Hvis en buss ikke er utstyrt med alle funksjonene som beskrives i denne brukerhåndboken er dette på grunn av tilpasning og forskjellige utstyrsnivåer.

Serviceeluker og plassering av væskebeholdere kan variere, avhengig av karosseritype.

Serviceinformasjon finnes i våre serviceinstruksjoner og øvrig servicelitteratur. I avsnittet “Om noe skulle skje” finnes det viktig informasjon og instruksjoner som gjelder håndtering av uforutsette hendelser der.

Tekniske data, informasjon om konstruksjonen, beskrivelser og illustrasjoner i denne boken som var aktuelle da denne håndboken ble publisert, kan ha blitt endret. Vi forbeholder oss retten til å foreta endringer uten forhåndsvarsel.

Volvo Bus Corporation

Göteborg, Sweden

Ordrenummer: 89215721

©2015 Volvo Bus Corporation, Göteborg, Sweden

Alle rettigheter forbeholdes. Ingen del av denne publikasjonen kan reproduseres, lagres i datasystemer eller overføres på noen som helst måte, verken elektronisk, mekanisk, ved kopiering, innspilling eller annet, uten at det på forhånd er gitt skriftlig samtykke fra Volvo Bus Corporation.

Innhold

Introduksjon	1	Drivstoffpåfylling	110
Førers ansvar	1	Påfylling av AdBlue	111
Nøkler.....	2	Oppstart og kjøring	112
Gå ombord i bussen	3	Kontrollere før kjøring	112
Batterifraskiller	4	Daglig kontroll av væskenivået.....	113
Hovedstrømbryteren på		Sjekk av dekktrykk.....	116
instrumentpanelet.....	6	Slepestangfeste.....	119
Nødstopp	6	Start av motoren	120
Batteriutladningsbeskyttelse.....	7	Servostyring	123
Dører og luker	8	Noen råd om kjøring	124
Dører	8	Sikker kjøring	124
Luker	11	Økonomisk kjøring.....	126
Takluker	14	Kjøre i kaldt vær	127
Førerplassen	17	Hvis noe skulle skje	128
Førerplassen	17	Sikkerhet	128
Instrumenter og kontroller	21	Hvis motoren ikke fungerer	129
Instrumentering	21	Punkteringer	130
Brytere	36	Punkterte luftbelger	130
Kontroller	57	Tauing.....	131
Girkasse	71	Brann.....	133
Retarder	72	Røyk	133
Bremseser.....	75	Frigjøre parkeringsbremsen	134
Ryggekamera.....	81	Skifte batteriene	136
Innvendig utstyr	82	Hurtiglading	139
Innvendig utstyr	82	Startassistanse	140
Audiovisuelt system	90	Batterifraskiller	144
Audiovisuelt system	90	Utskifting av pærer.....	146
Nød- og sikkerhetsutstyr	94	Sikringer og reléer.....	148
Oversikt	94	Tekniske data	157
Nødutganger.....	101	Teknisk spesifikasjon	157
Etterbehandlingssystem for eksos	104	Typeskilter	160
OBD-system.....	104	Serviceintervaller.....	162
SCR-systemovervåking	107	MERK	163
Dieselpartikkelfilter	108	MERK	163
Automatisk regenerering.....	109	MERK	164
Tips for drivstoffpåfylling	110	Indeks	167

Førers ansvar

- Som fører er du ansvarlig for passasjerenes trygghet og sikkerhet under kjøring. Derfor må du henvise til innholdet i denne håndboken før du begynner å kjøre bussen. Du må vite hva de ulike indikatorlampene betyr og hva du skal gjøre hvis noe uventet oppstår.
- Som fører av kjøretøyet skal du kjenne til kjøretøyet vekt og lastekapasitet. Se instruksjonene på varselmerker, i kjøretøyet registreringsbok og på typeskiltet.
- Som fører av kjøretøyet er det ditt ansvar at du forutser eventuelle potensielle farer for passasjerene dine.
- Bremsene på bussen er drevet av trykkluft. Kjør aldri dersom lufttrykket er for lavt eller dersom du oppdager andre problemer med bremsene.
- Vær oppmerksom på feil med styringen. Kjøretøyet kan styres selv om servostyringen ikke fungerer, selv om det blir tungt på rattet.
- Aldri gå under en hevet buss som bare hviler på jekken. Ved punktering/hjulskift må du alltid bruke en godkjent støtte eller tykke trebjelker.
- Løfteutstyr og støtter skal stå på en horisontal flate og være festet. Hjulene som ikke skal løftes bør låses for å sikre at kjøretøyet ikke begynner å rulle.
- Stram til hjulmutterne igjen etter ca. 200 km dersom hjulene har blitt tatt av og på.
- Følg anbefalte service- og vedlikeholdsprogrammer for å opprettholde bussens tilstand og sikkerhet.
- Vær oppmerksom på lukter fra eksos og drivstoff. Eventuelle lekkasjer bør repareres umiddelbart på et verksted.
- Dekkene og felgene på bussen skal være godkjente for tiltenkt belastning og fart i henhold til gjeldende lover og regler.

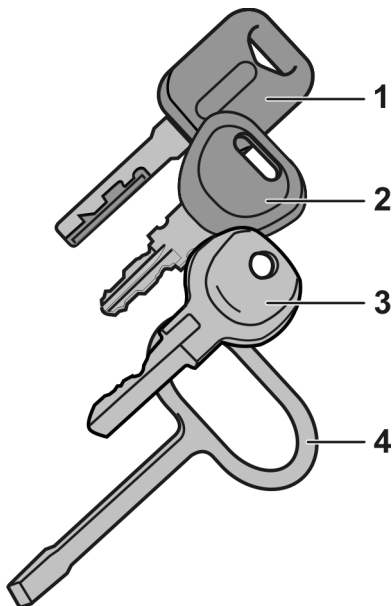
2 Introduksjon

Nøkler

Følgende nøkler leveres sammen med bussen:

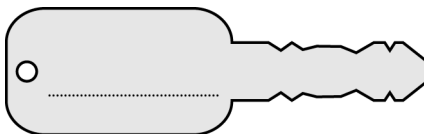
- 1 Startnøkkel
- 2 Nøkkel til dør, bagasjerom og drivstofflokk.
- 3 Nøkkel til innvendig skap
- 4 Firkantkile til serviceluke

Det kan finnes alternative versjoner av nøklene avhengig av typen lås som er montert.

T0088437

Merk: Merk deg nummeret på tenningsnøkkelen for å forenkle bestilling av reservenøkler.

T0013333

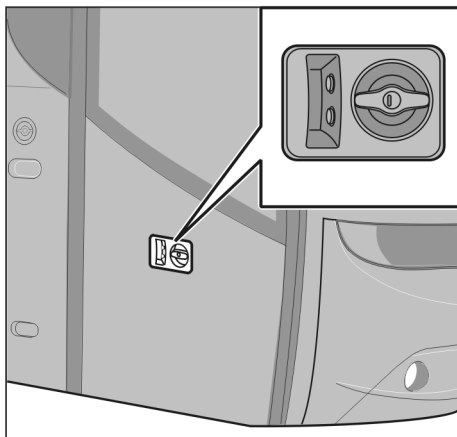
Gå ombord i bussen

For å åpne den fremre døren:

- slå på hovedstrømbryteren i batterirommet
- vri nøkkelen i låsen til åpen posisjon
- vri knotten til vertikal stilling
- trykk på den pneumatisk døråpningsknappen

Knappen for pneumatisk åpning av den første døren er plassert i dørhåndtaket.

Merk: Ved total eller delvis tømning av lufttrykket i dørene, må du trekke dørhåndtaket til åpen posisjon. Dørene må låses opp mekanisk ved låsen.

T0088438

4 Introduksjon

Batterifrasekiler

FORSIKTIG

Før du bruker batteriets hovedbryter må du alltid sette tenningen i STOPP-posisjon og slå av hovedstrømbryteren på kontrollpanelet (se "Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet", side 36).

Batteriets hovedbryter brukes til å slå av strømtilførselen i kjøretøyet.

Vri batteriets hovedbryter til frakoblet posisjon (0) for å slå av all strømtilførsel.

ADVARSEL

Enkelte enheter vil fortsatt være spenningsatt også etter frakobling av batteriets hovedbryter. Hvis kjøretøyet er utstyrt med start- og utstyrsbatterier, **vil bare strømforsyning fra utstyrsbatteri** bli frakoblet. For helt å koble fra utstyrs- og startbatteri, må kablene til dem fjernes.

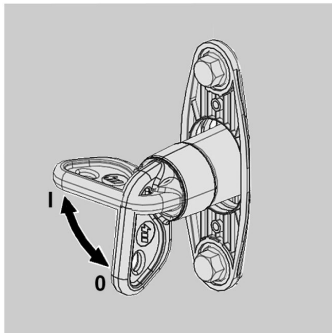
Merk: Ingen strømforsyning til enhetene kan føre til tap av minnefunksjon eller utløse en feilkode i kjøretøyet utstyr. Etter å ha slått av strømtilførselen i kjøretøyet, må du kanskje skrive inn koden til radioanlegget på nytt.

BATTERY SWITCH

BEFORE TURNING OFF : SWITCH OFF
THE MAIN SWITCH ON DASHBOARD

VOLVO

20885794

T0082702

Posisjon 0: frakoblet

Posisjon 1: aktivert

Busser med SCR:

Etter at motoren har stoppet, starter en pumpeprosess for rengjøring av dysene og rørsystemet til SCR (etterbehandlingssystem).

FORSIKTIG

For at rengjøringsprosessen skal fullføres må du, med motoren slått av, vente i minst 5 minutter før du slår av strømtilførselen med batteriets hovedbryter, ellers kan AdBlue i SCR-systemet fryse under lave temperaturforhold.

Busser utstyrt med digital ferdsskriver:

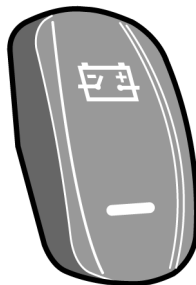
Umiddelbart etter at strømtilførselen er gjenopprettet, vises programvareversjonen i cirka 5 sekunder på skjermen på ferdsskriveren. Ferdsskriveren viser så symbolet “Ingen strøm” sammen med en hensiktsmessig melding. Dette symbolet slukkes automatisk etter en time, eller hvis ferdsskriveren aktiveres innen en time.

6 Introduksjon

Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet

Finnes på instrumentpanelet. Slå alltid av strømforsyningen med hovedbryteren før du går ut av bussen.

Merk: Slå aldri av hovedbryteren mens motoren går.

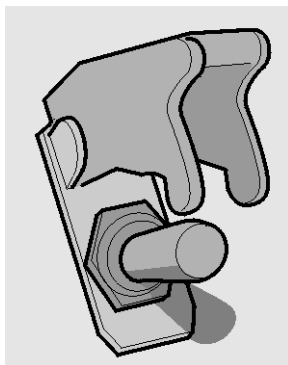

T0012043

Nødstopp

Det finnes en nødbryter på venstre side av instrumentpanelet. Avhengig av markedsspesifikasjonene kan kanskje nødbryteren koble fra elektrisitetsforsyningen til bussen, stenge av drivstofforsyningen og aktivere varsellamper.

Merk: Bruk kun nødavstengingen i en nødssituasjon.

T0009170

Batteriutladningsbeskyttelse.

For at batteriene ikke skal lades ut når bussen står rolig, er Volvo 9700 utstyrt med en funksjon som stenger av strømforsyningen til store strømforbrukere som: tekjøkken, elektrisk varmer, deler av den innvendige belysningen og lignende.

Forsyningen til slikt utstyr stenges av ca. 30 sekunder etter at motoren er blitt slått av og settes på igjen etter at motoren har startet og arbeidet med minst 1000 o/min i 10 sekunder.

8 Dører og luker

Dører

Volvo 9700 er utstyrt med dører som åpner mot utsiden. Døråpningssystemet drives som standard av pneumatiske reguleringsledd.

Dørene kan være utstyrt med to systemer (som jobber samtidig) som beskytter passasjerene fra å fanges i døren ved åpning eller lukking.

- potensiometer som oppdager posisjonen til dørbladene
- sensorer som måler lufttrykket i dørsystemet

FORSIKTIG

I tilfelle det skulle forekomme et overdrevent fall i dørens pneumatiske systems lufttrykk tennes varsellampen for “Dørsvikt” i det nedre høyre hjørnet av bussens instrumentgruppe.

T0012008

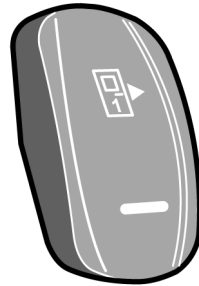
Åpne fra innsiden

På høyre side av førerens instrumentpanel finnes to knapper for åpning av døren. Knappene er nummerert tilsvarende. Døren åpnes ved å trykke på knappen. Indikatorlampen i bryteren lyser når døren er åpen.

FORSIKTIG

Før man lukker døren/dørene må man sikre at det ikke er noen passasjerer som står i døråpningen.

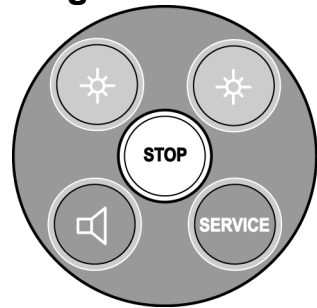

T3018176

Knappene for STOPP på oppfordring

“STOPP-” knappene er plassert i panelene over passasjeretene. Et trykk på “STOPP”-knappen gir føreren signal om at passasjerer vil av. “S”-indikatorlampen på førerens instrumentpanel tennes og lydsignalet høres.

Merk: Knappene for STOPP på forespørsel kan deaktiveres. Se “Deaktivering av knappene for STOPP på oppfordring”, side 55

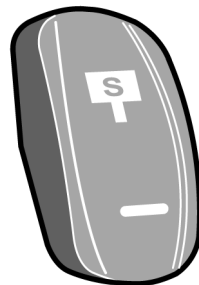
T8010539

T0082925

Deaktivering av knappene for STOPP på oppfordring

Ved å bruke denne bryteren kan føreren deaktivere trykknappene for STOPP på oppfordring som finnes i panelet i taket over passasjerene.

T3018185

10 Dører og luker

Lukker

Fortsett som følger:

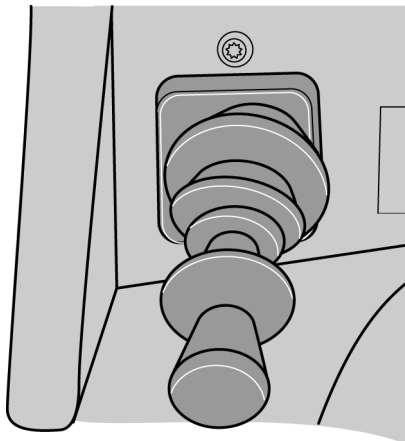
- 1 Flytt girvelgeren til nøytral posisjon.
- 2 Aktiver parkeringsbremsen
- 3 Slå på bryteren som aktiverer døråpningsknappen i dørhåndtaket.
- 4 Åpne døren.
- 5 Slå av hovedbryteren på instrumentpanelet
- 6 Forlat bussen og lukk døren ved å bruke døråpningsknappen i dørhåndtaket.
- 7 Lås døren med nøkkelen

Merk: Etter at dørene er lukket med nøkkelen, er knappen på håndtaket deaktivert. Etter å ha slått av strømtilførselen med hovedbryteren, lyser lampen over inngangsdøren i cirka 90 sekunder.

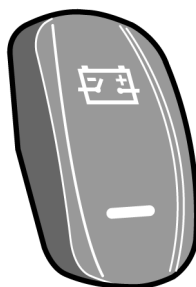
Merk: Når trykknappen for aktivering av døråpningsknappen i håndtaket **ikke er aktivert**, må du bruke nødventilen for å komme inn i bussen igjen. Ved lengre opphold bør du slå av hovedstrømbryteren i batterirommet

Gjør det mulig å åpne dørene ved å bruke den eksterne trykknappen.

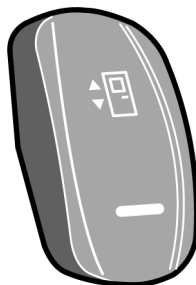
Merk: Aktiver alltid denne bryteren når du skal forlate bussen.

T5014881

T0012043

T1008555

Luker

Hvis noen av bussens luker er åpne eller ikke lukket på korrekt måte vil et symbol med en "åpen luke" vises på dashborddisplayet.

Merk: Når motorromdekselet er åpent, kan motoren startes med knappen i styringsboksen.

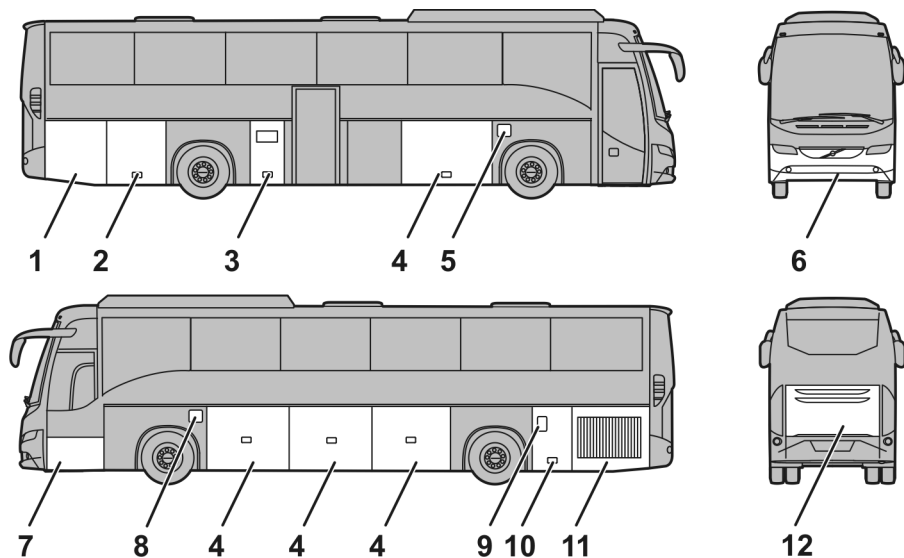

T3018116

12 Dører og luker

Konfigureringen av service- og bagasjerom og luker er avhengig av busstypen. Mulige versjoner vises nedenfor. Beskrivelsen refererer til elementer som finnes bak luken.

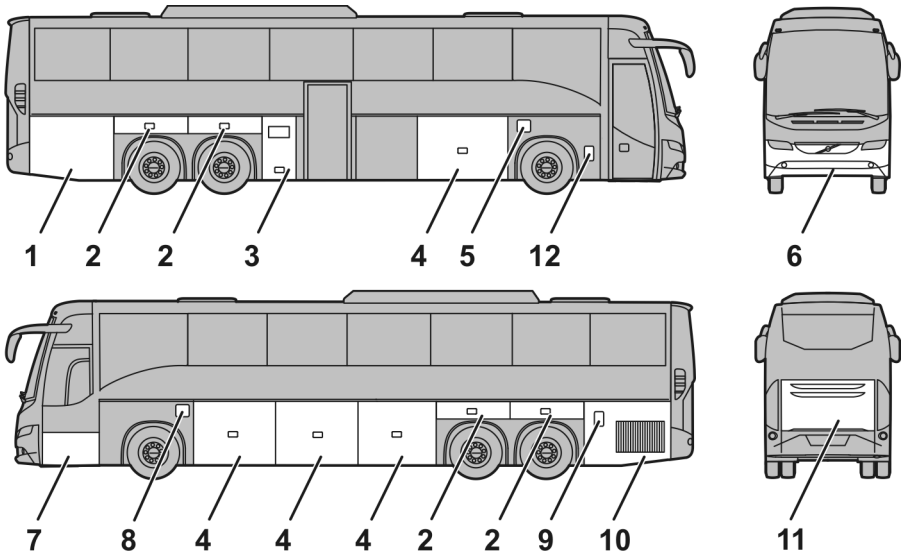
B11R (4×2)

T8087689

1 Lyddemper	8 Drivstoffpåfylling
2 Førerens oppbevaringsrom, Fogmaker	9 Påfylling AdBlue
3 Soveplass for føreren	10 Ekstra varmeapparat
4 Bagasjeromsluke	11 Radiator
5 Drivstoffpåfylling	12 Motor, tauepunkt
6 Slepepunkt, reservehjul	
7 Batteriboks, hurtigladerkontakt, hovedsikringer, spylervæskebeholder	

B11R (6×2)

T8088498

1 Demper, ekstra varmeapparat	7 Spylervæskebeholder, batterikasse, hurtigladingskontakt, hovedsikringer
2 Oppbevaringsrom, Fogmaker	8 Drivstoffpåfylling
3 Soveplass for føreren	9 Påfylling AdBlue
4 Bagasjeromsluke	10 Radiator
5 Drivstoffpåfylling	11 Motor, tauelpunkt
6 Slepepunkt, reservehjul	

14 Dører og luker

Takluker

Volvo 9700 kan utstyres med to slags takluker: manuelt eller elektrisk kontrollert. Bussene er også utstyrt med én av to typer kontrollpanel for taklukene.

De manuelt kontrollerte lukene åpnes med håndtakene på begge sider av luken.

Merk: Når bussens klimaanlegg er aktivert, bør lukene holdes stengt. Hvis ikke, kan luft utenfra forstyrre utstyret som regulerer temperaturen i bussen.

FORSIKTIG

Pass på at lukene er lukket når det regner og når du forlater bussen for en lengre periode.

Type 1

Taklukestyringen utføres med et digitalt kontrollpanel. Det består av et sett knapper og kontrollamper som informerer om lukeposisjonen. Åpning av luka styres av sjåføren.

Ved å bruke kontrollpanelet velger føreren:

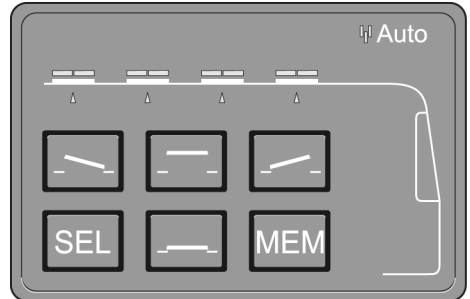
- 1 luka som skal åpnes
- 2 retningen på åpningen

Når du trykker på SEL-knappen (Select (valg)), tennes en indikatorlampe under den valgte luken på kontrollpanelet, og slukkes når døren lukkes. Andre indikatorlamper viser hvordan takluken åpnes.

Hver takluke kan åpnes på tre måter ved å bruke de korresponderende knappene:

- 1 luke helt åpen,
- 2 åpning av lukens fremre kant,
- 3 åpning av lukens bakre kant.

Lukens stilling kan også huskes ved å trykke på MEM-knappen (Memory (minne)). Taklukene kan lukkes av sjåføren eller lukkes automatisk når tenningen slås av.

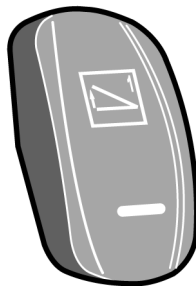
T3077640

16 Dører og luker

Type 2

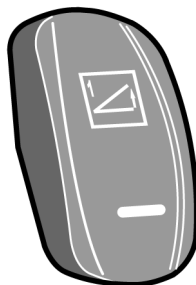
Lukene betjenes elektrisk med knappene. To knapper er tilordnet én luke:

- Knappen åpner og lukker lukens fremre kant

T3018484

- Knappen åpner og lukker lukens bakre kant

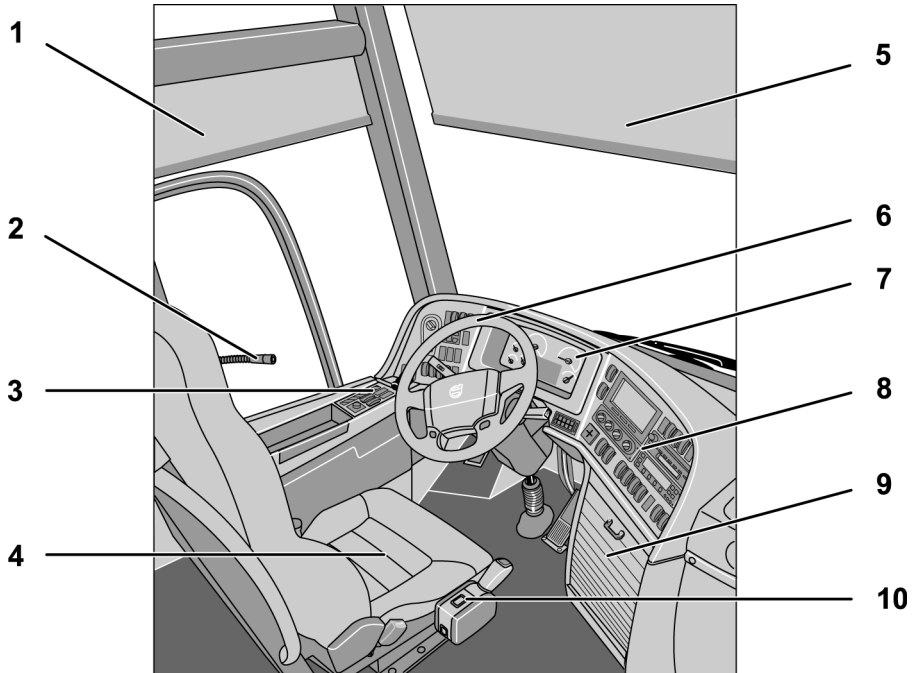

T3020653

Lukene lukkes automatisk når:

- hovedstrømbryteren er av
- klimaanlegget er i bruk
- vindusviskerne går i kontinuerlig modus

Førerplassen

T8012384

1 Sidesolskjerm	7 Instrumentpanel, instrumentgruppe
2 Førers mikrofon	8 Kontroller (luftkondisjonering, audiovisuelt system)
3 Sidepanel	9 Avlukke, lydutstyr
4 Førersete	10 Girvelger
5 Fremre solskjerm	
6 Ratt	

18 Førerplassen

Førersete

Volvo 9700-bussen er utstyrt med ISRI førersete.

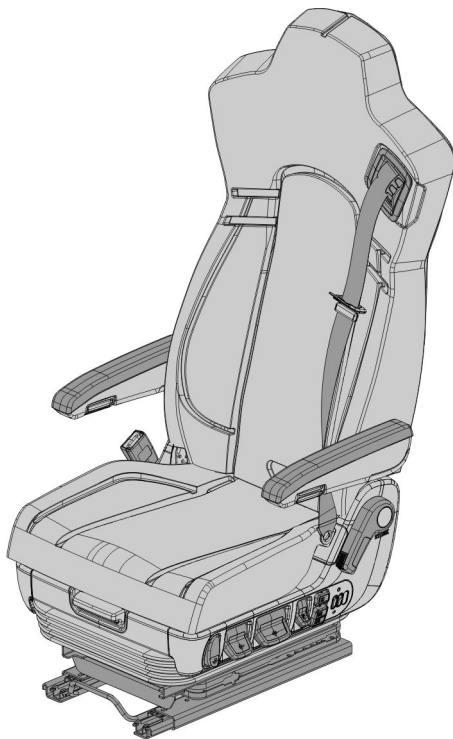

FARE

Av sikkerhetsmessige grunner bør setets posisjon kun justeres når kjøretøyet er stillestående!

Sikkerhetsbeltet skal alltid spennes fast før man starter bussen. Sikkerhetsbeltet bør ikke spennes over skjøre gjenstander da disse kan gå i stykker (knuse) ved en ulykke og føre til personskader. Sikkerhetsbeltet skal verken være tvinnet eller blokkert.

Merk: Før du justerer bør du kontrollere om det finnes noen gjenstander foran setet eller bak det som kan hindre justeringen.

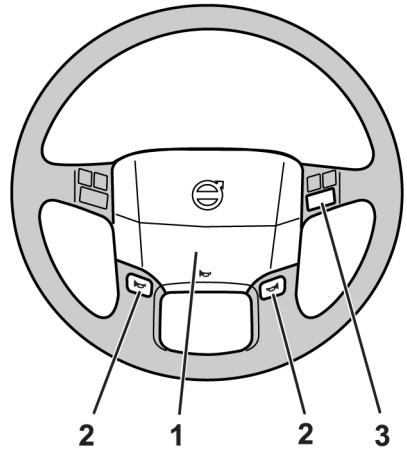

T8099327

Signalhorn

Kjøretøyet er utstyrt med et elektrisk horn (membran) (1). Pneumatisk signal(2) er tilgjengelig som alternativ. Elektrisk horn aktiveres ved å trykke på midten av rattet, mens det pneumatiske signalet slås på når du trykker på en av de to små knappene i nedre del.

Merk: Husk at bruken av signalhorn er underlagt regelverk.

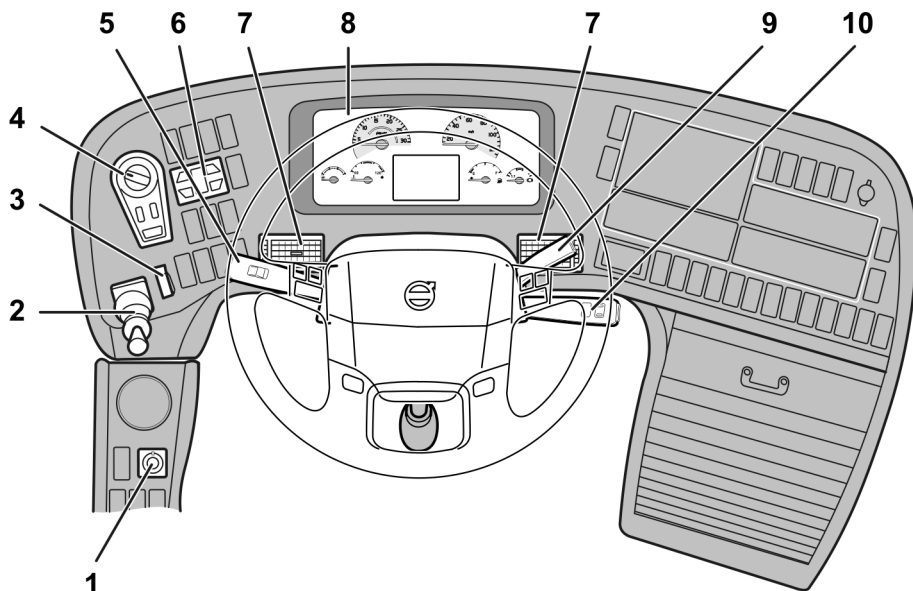
T0083391

Kontroller på rattet (valgfritt)

På rattet finnes kontroller (3) for radioen.

20 Førerplassen

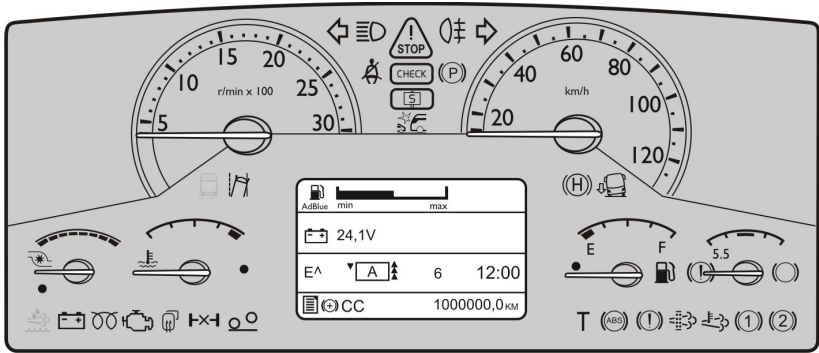
Instrumentpanel

T8087688

1 Justering av bakspeil	7 Luftinntak
2 Parkeringsbrems	8 Instrumentering
3 Nødstop	9 Rattinnstillinger, retarder
4 Lysbryter	10 Displaykontrollspak, vindusvisker- og spylerkontrollspak
5 Hendelen på ratt, retningsvisere, konstantfarholder og adaptiv konstantfarholder	
6 Kontrollpanelet for takluker (kontrollpanelet kan befinne seg på sidepanelet, avhengig av varianten)	

Instrumentering

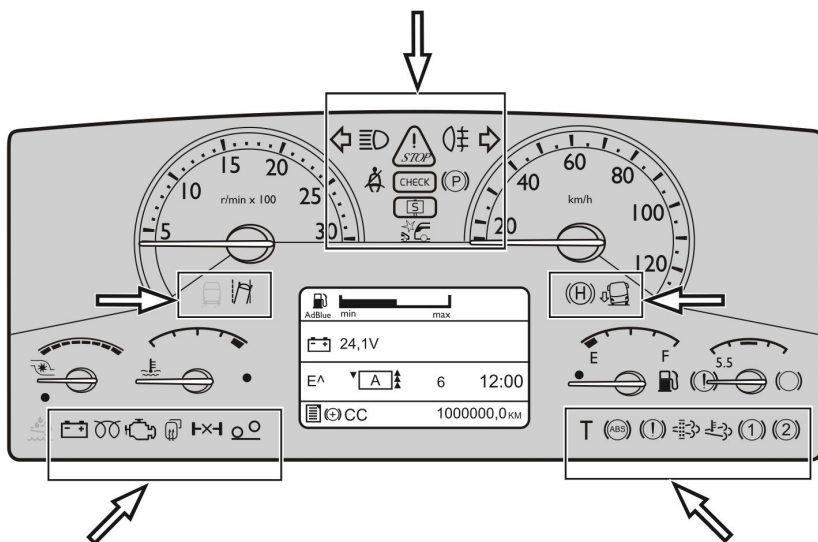

T8101093

Kombinasjonsinstrumentet inneholder indikatorlamper, indikatorer og display.

22 Instrumenter og kontroller

Indikatorlamper i kombinasjonsinstrumentet

T0101094

Over displayet i instrumentpanelet er en STOPP-lampe og varsellampe som tennes når noe er galt med kjøretøyet, eller når det oppstår noe som krever førerens oppmerksomhet. Noen ganger vil displayet vise det aktuelle symbolet og/eller tekstmeldingen som gir føreren den nødvendige informasjonen om kjøretøyet.

For mer informasjon, se den separate brukerhåndboken "Display".

STOPP-indikator

 ADVARSEL
Når STOPP-indikatorlampen vises, må kjøretøyet stoppes umiddelbart, og motoren slås av. Hvis du ikke stopper kjøretøyet og slår av motoren, kan dette få alvorlige følger for kjøretøyet, føreren og/eller passasjerene. Et lydsignal høres når STOPP-indikatorlampen slås på.

T0082926

For mer informasjon, se den separate brukerhåndboken “Display”.

Varsellampe

Samtidig som varsellampen lyser, vises et symbol og i tillegg kanskje en melding på displayet. Hvis motoren er i gang, høres også et lydsignal.

Merk: Når varsellampen lyser, må kjøretøyet i enkelte tilfeller settes på verksted for reparasjon så snart som mulig.

Det er ikke fare for umiddelbar svikt, så den nåværende reisen kan fullføres først.

I enkelte tilfeller brukes også varsellampen til å få førerens oppmerksomhet, for eksempel for å varsle om åpen bagasjeromluke. I slike tilfeller viser displayet det korresponderende varselsymbolet.

For mer informasjon, se den separate brukerhåndboken “Display”.

T0082927

24 Instrumenter og kontroller

Tabellen viser indikatorlampene på kombinasjonsinstrumentet.

Symbol	Beskrivelse	Symbol	Beskrivelse
	Venstre blinklys aktivert		Forvarming på
	Høyre blinklys aktivert		For høyt utslipp
	Fjernlys aktivert		Vindus-/speiloppvarming aktivert
	Bakre tåkelys aktivert		Differensiallås aktivert
	Stoppmelding på displayet		Boggi uten last
	Varselmelding på displayet		Dørbrems aktivert
	Stopp på neste møteplass		Kneling aktivert (for enklere påstigning)
	Påminner for sikkerhetsbelte		Kontroller ferdskriven
	Parkeringsbrems aktivert		ABS-feil
	Batteriladefeil		Bremsesystemfeil

Tabellen viser indikatorlampene på kombinasjonsinstrumentet (fortsettelse).

Symbol	Beskrivelse	Symbol	Beskrivelse
	Tilstoppet støvfilter		Ingen data fra bremsekrets 1
	For høy eksosgasstemperatur		Ingen data fra bremsekrets 2
	Varsel om frontkollisjon med nødbremsfunksjon AEBS		Kjørefeltstøttesystem LDWS

26 Instrumenter og kontroller

Dårlige utslippsverdier

Kjøretøyet er utstyrt med et OBD-system (On-Board Diagnostics (innebygd diagnostikk)). Indikatorlampen “For høyt utslipp” i SCR lyser, og blinker for andre utslippsrelaterte feil. Se også den separate håndboken “SCR-system”.

Merk: SCR-systemet reduserer innholdet av nitrogenoksider i eksosgassen. Dette gjøres ved å sprøyte inn en spesifisert mengde AdBlue i eksosgasstrømmen.

Merk: Når indikatorlampen tennes, må kjøretøyet tas til et verksted så snart som mulig. Du kan imidlertid først avslutte den nåværende kjøreturen, da kjøretøyet ikke er i fare for umiddelbar skade.

T0082911

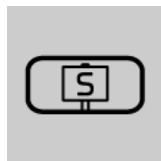
Stoppsignal (valgfritt)

Systemet består av

- STOPP-knappen i kjøretøyet
- STOPP-skilt i innertaket på kjøretøyet
- indikatorlamper på kombinasjonsinstrumentet
- horn.

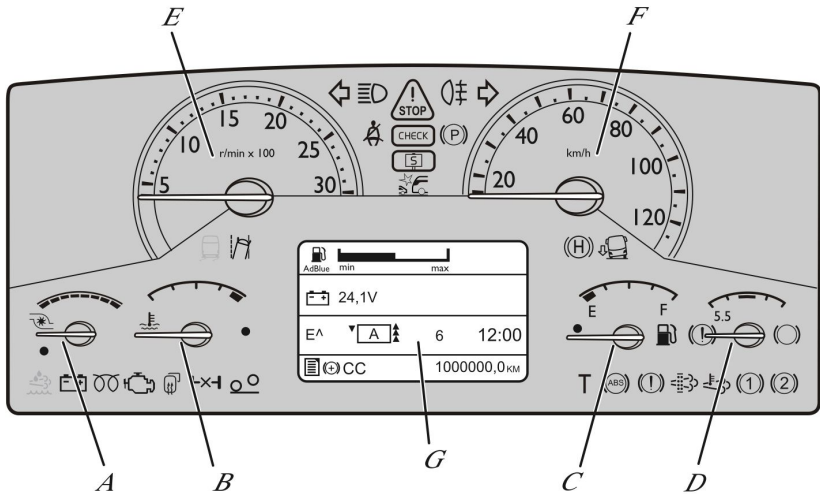
STOPP-signalet aktiveres ved å trykke på en hvilken som helst av STOPP-knappene i kjøretøyet. STOPP-skiltet lyser i taket og indikatorlampen “Stopper på neste holdeplass” lyser på instrumentpanelet mens du hører en pipetone.

Systemet gjenopprettes automatisk til ventemodus når du åpner en av dørene.

T0082925

Indikatorer og display

T0101151

Kombinasjonsinstrumentet inneholder

- A Turbotrykkmåler
- B Kjølevæsketemperaturmåler
- C Drivstoffmåler
- D Trykkmåler for bremsekretsen
- E Turteller
- F Speedometer
- G Display

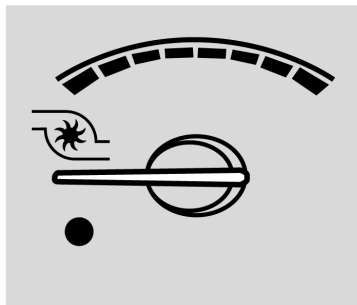
28 Instrumenter og kontroller

Trykksensor for ladeluft (A)

Ladetrykkmåleren måler trykket i innsugingsmanifolden. Økningen i ladetrykk medfører en økning i drivstofforbruket.

Ladetrykkmåleren skal brukes til å oppnå det mest økonomiske drivstofforbruket under kjøring. Under normal kjøring på flatt underlag skal pekeren på ladetrykkmåleren være i det grønne området.

For ytterligere informasjon om symbolene og meldingene som vises hvis ladetrykkmåleren svikter, se egen førerveiledning for “Display”.

T0082692

Temperaturmåler for motorkjølevæske (B)

Denne måleren viser temperaturen til motorens kjøleanlegg.

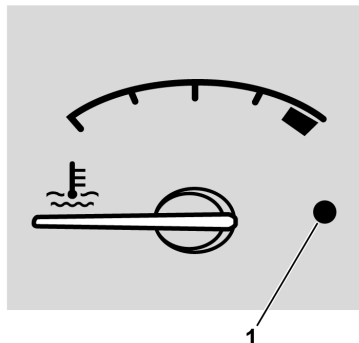
Motoren er utstyrt med overopphetingsbeskyttelse, som reduserer motorens effekt til 50 % når pekeren er i den røde sonen.

Kjøretøyet kan fortsette å kjøre til tross for at overopphetingsbeskyttelsen er aktivert.

FORSIKTIG

Hvis temperaturen øker ytterligere, må du ikke fortsette å kjøre, da dette kan føre til skade på kjøretøyets motor.

T0082691

For høy temperaturøkning i motorens kjøleanlegg indikeres slik:

- lysdioden på temperaturmåleren (**1**) lyser
- varselampen eller STOPP-lyset over displayet lyser
- displayet viser symbol og melding
- et lydsignal kan bli aktivert (hvis motoren går).

For mer informasjon om symboler og meldinger som vises, se egen førerveiledning for "Display".

30 Instrumenter og kontroller

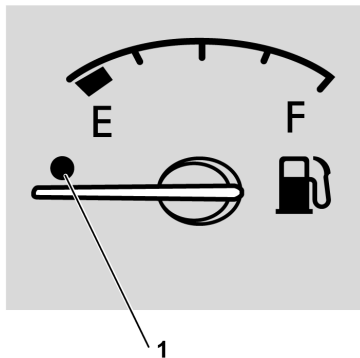
Drivstoffmåler (C)

Drivstoffmåleren viser drivstoffmengden i tanken.

For lavt drivstoffnivå i tanken (pekeren i det røde området) indikeres på følgende måte

- lysdioden på drivstoffmåleren lyser (1)
- displayet viser symbol og melding.

For mer informasjon om symboler og meldinger som vises ved lavt drivstoffnivå, og informasjon om andre data forbundet med drivstoffet (som drivstofforbruk, trinndata, gjenværende drivstoff), se egen førerveiledning for “Display”.

T0082696

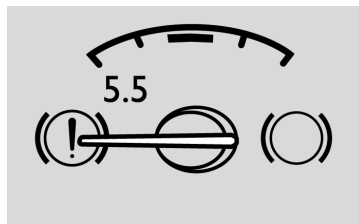
Bremsetrykkmåler (D)

Trykkmåleren for bremsekretsen viser trykket i første og andre bremsekrets. For mer informasjon, se den separate brukerhåndboken “Display”.

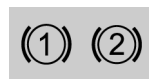
Under normal kjøring skal pilen på trykkmåleren for bremsekretsen være i det grønne området, mens den midlertidig kan falle under det området under bremsing.

For lavt trykk i én av bremsekretsene indikeres som følger

- rødt STOPP-lys over displayet lyser
- displayet viser symbolet og meldingen, og i tillegg informasjon om hvilken krets trykket faller i
- varselsignal aktiveres (hvis motoren går)

T0082697

T0083264

Symboler for 1. og 2. bremsekrets vises på instrumentpanelet.

ADVARSEL

Hvis trykket i bremsekretsen er for lavt, må du stoppe umiddelbart og finne årsaken til trykkfallet.

32 Instrumenter og kontroller

Turteller (E)

Turtellerskalaen er inndelt i tre felt. Ved normal kjøring på flatt underlag skal pekeren holde seg innenfor det grønne feltet.

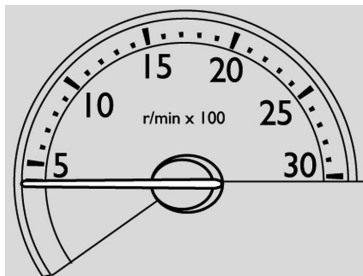
Det mørke feltet mellom det grønne og det røde feltet brukes til motorbremsing, fordi eksosbremsen virker best innen dette motorturtallets grenseverdier.

Turtelleren må brukes for mulig økonomisk kjøring.

FORSIKTIG

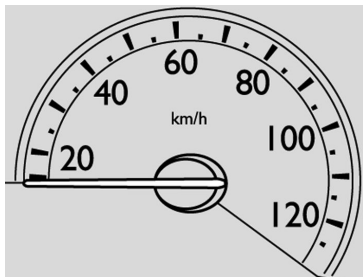
Turtellerpekeren skal ikke gå inn i det røde feltet, da dette kan føre til skader på motor og girkasse.

T0082694

Speedometer (F)

Speedometeret indikerer kjøretøyets hastighet i km/t. På enkelte markeder er det også en speedometerskala som viser km/t kombinert med miles/t.

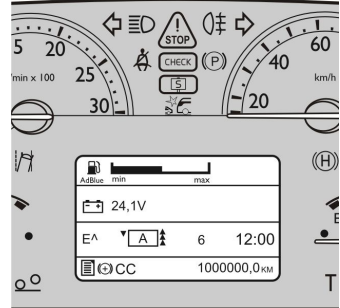

T0082695

Display (G)

Displayet på instrumentpanelet viser meldinger, mottar informasjon og kontrollerer visse kjøretøysfunksjoner. Displayet har en rekke menyer og undermenyer med tilknyttede funksjoner.

For mer informasjon om tilgjengelige displayfunksjoner, se egen førerveiledning for “Display”.

T8101155

34 Instrumenter og kontroller

Lysbryter

a Lys av eller automatisk aktivering av kjørellys

b Parkeringslys

c Nærlys

d Ekstra lyskastere

1 Lysbryter

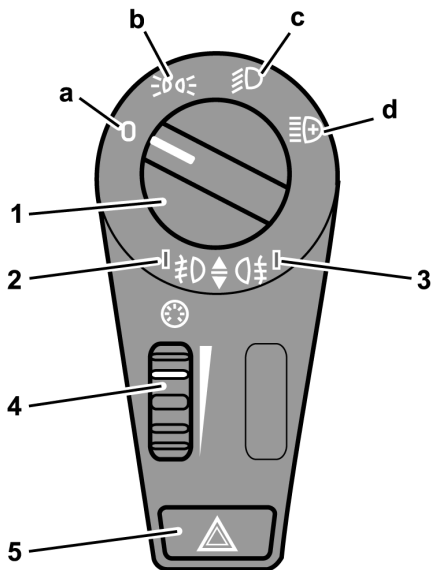
Ved å trykke på bryteren slås de fremre tåkelysene av og på. Ved å trekke den ut, slår du av og på de bakre tåkelysene.

2 Indikatorlampe (gjentakende), fremre tåkelys

3 Indikatorlampe, bakre tåkelys

4 Instrumentlysreostat

5 Farevarsellamper

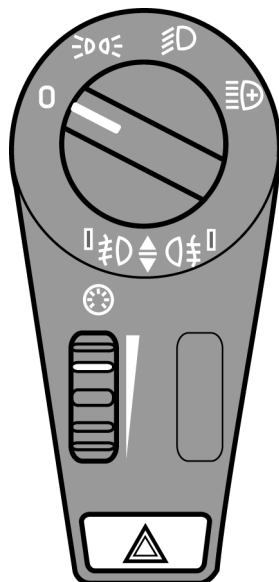
Farevarsellamper

Ved å trykke på denne bryteren slår du på alle farevarsellysene (begge sett blinklys). Farevarsellysene vil fungere selv om du har slått av både tenningen og strømforsyningen (med hovedstrømbryteren).

ADVARSEL

Bruk farevarslingslampene hvis bussen stopper på en måte som kan føre til fare for andre trafikanter.

T0014325

36 Instrumenter og kontroller

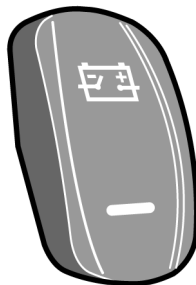
Brytere

Antallet brytere er avhengig av busspesifikasjonene.

Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet

Bussen er utstyrt med en hovedstrømbryter. Hvis strømforsyningen slås av før bussen forlates, slås alt utstyr med høyt strømforbruk av, noe som gjør at du vil ha tilstrekkelig mengde energi i batteriene for deretter å kunne starte bussen. Hovedstrømbryteren slår ikke av strømforsyningen til klokken eller til en tilleggsvarmer.

Merk: Slå aldri av hovedbryteren mens motoren går.

T0012043

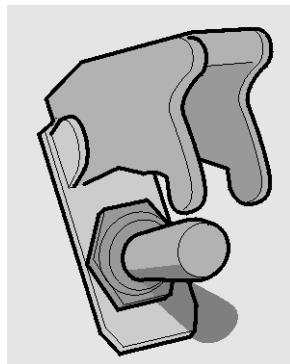
Nødstop

Merk: Bruk kun nødavstengingen i en nødssituasjon.

Når nødavstengingen er aktivert, inntreffer følgende (kan variere fra land til land):

- luft tømmes fra dørsystemet
- motoren stoppes
- drivstofforsyningen til motoren stenges av og det gjør også utflyten av drivstoff
- farelampene slås på
- lampene over dørene slås på

Aktiver nødavstengingen ved å løfte dekslene oppover og presse opp bryteren. Når dekselet er lukket presses strømbryteren automatisk ned til frakoblet posisjon.

T0009170

Tilbakestillende nødventilene

Denne bryteren kan brukes til å gjenopprette den trykkluftdrevne dørens normale funksjon etter at det er blitt trykket på nødventilbryteren for åpning av dør.

Merk: Når bryteren blinker rødt, indikerer den at nødventilene er i bruk.

T3095017

38 Instrumenter og kontroller

Kneling

Med denne knappen kan du senke høyre side av kjøretøyet til en høyde som gjør det lettere for passasjerer å gå på eller av.

Knelingsknappen kan fungere på to måter (dette kan variere fra land til land):

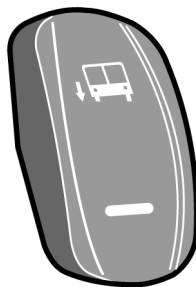
- 1 Bussen senkes når knelingsbryteren trykkes ned. Når den har nådd laveste nivå, dvs. på- og avstengingsnivå, stopper knelingen og bryteren kan slippes. Hvis man slipper bryteren før det laveste nivået er nådd heves bussen tilbake til normal kjørehøyde.
- 2 Ved å trykke ned bryteren senkes bussen til laveste nivå for av- og påstigning.

Forskjellige metoder for å gå tilbake til normal kjørehøyde:

- trykk på øvre del av knappen
- lukk dørene
- start bussen og akselerer til over 5 km/t bakkehastighet (kun bussen uten dørbrems)
- start av motoren på nytt

Betingelser for at bussen skal kunne knele:

- motoren må være i gang
- bussens bakkehastighet må ikke overstige 5 km/t

T0012054

FARE

Påse at bussen kan knele uten at det er fare for å klemme passasjerenes føtter mellom dørrinnet og fortauskanten.

Nivåregulering

Med denne knappen kan du justere klaringen til bussen.

- for å senke bussen trykker du på den nedre del av knappen, for eksempel ved kjøring under en bro
- for å heve bussen trykker du på den øvre del av knappen, for eksempel når du kjører inn på en ferge

Merk: Hvis bussen er utstyrt med et lavt tilhengerfeste (stigtrinn) reduseres rampevinkelen. Støt kan føre til skade på bussen.

Merk: Høydejusteringen må bare brukes midlertidig. Knappen **må** være i midterste posisjon under kjøring.

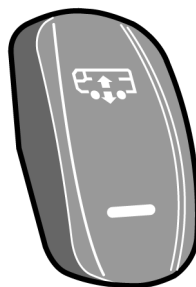
Når bussen beveger seg til det valgte nivået, viser displayet symbolet sammen med INFO-indikatoren.

Kontrollsystemet for fjæringen forsøker å holde bussen på samme nivå uansett last. Hvis systemet feilfungerer, viser displayet symbolet sammen med INFO-indikatoren.

ADVARSEL

Bussens hastighet må ikke overstige 30 km/t i høy posisjon eller 5 km/t i lav posisjon. Hvis dette skjer sendes en varselmelding og et varsel signal.

T0012058

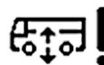

T3014366

T0012224

Lavt lufttrykk i luftfjæringssystemet

T0012467

Feil i luftfjæringssystemet

40 Instrumenter og kontroller

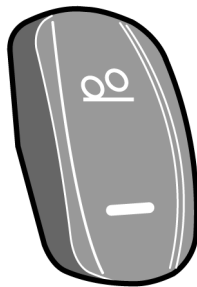
Økende belastning på kjøreakselen (boggiløft)

Knapp for å øke drivakselbelastningen. Økt drivakselbelastning er ofte nyttig ved start på glatt underlag.

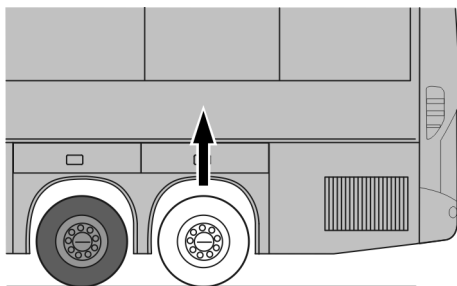
Etter å ha trykket på knappen, overføres lasten til drivakselen ved å løfte løpeakselen.

Avlastningen pågår inntil et av følgende skjer:

- bussens hastighet stiger til over 30 km/t
- bryteren trykkes på igjen

T0012046

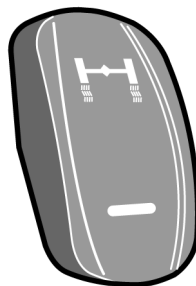
T6088500

Antispinnssystem (TCS)

Antispinnsystemet (TCS) reduserer automatisk motorens utslagsmoment hvis drivhjulene begynner å spinne.

Ved hastigheter under 40 km/t fungerer antispinnsystemet også som differensialbrems og bremser drivhjulet som begynner å spinne.

Før mer informasjon, se egne førerinstruksjoner, "EBS".

T0012059

ADVARSEL

Slå av antispinnsystemet før tauing.

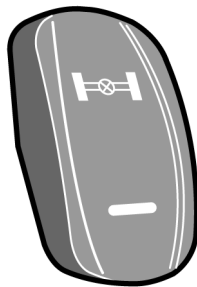
42 Instrumenter og kontroller

Differensiallås

Differensialsperre gjør det mulig for drivakslene å være koblet sammen. Deretter roterer hjulene i samme hastighet, som gjør det enklere å kjøre på glatte flater.

Differensiallåsen skal kun brukes på glatte veier. Aktiver den med én gang bussen er på glatte veier. Den kan bli koblet til under kjøring, ved enhver hastighet, men vil ikke aktiveres før bussen kjører i mindre enn 15 km/t.

Glem ikke å koble ut differensialsperren når du har kjørt forbi området med glatte forhold. For mer informasjon, se egen førerinstruksjon “EBS”.

T0012041

3-trinnsknappen for manuell/automatisk aktivering av differensialsperre.

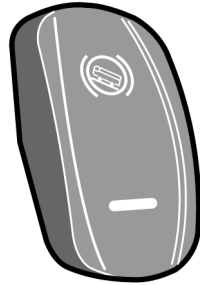
ADVARSEL

Differensiallåsen skal kun brukes på glatte veier. Annen bruk kan skade drivakselen.

Bakkestartsassistanse

Denne funksjonen hjelper føreren å starte opp i oppoverbakker ved å holde bussen stille inntil det krevde momentet på hjulene er aktivert.

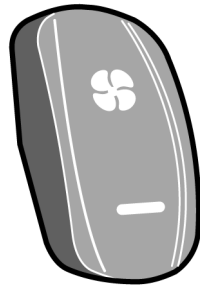
For mer informasjon, se egne førerinstruksjoner, "EBS".

T0012045

Førerens vifte

Knapp for førerens luftfordeling. To ventilatorer på stolpene for føreren og navigatøren aktiveres. Hver har en egen hastighetskontrollknott på huset.

T1008550

44 Instrumenter og kontroller

Belysning for passasjeravdelingen

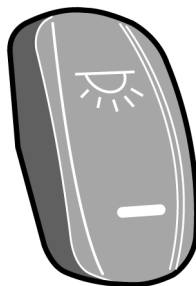
Belysningen i passasjerrommet er delt opp i 3 deler: foran, midtre og bak.

Posisjon I — bakre del lyser opp til 75 % intensitet, midterste del til 50 %, men fremre del lyser ikke. Alle deler lyser opp til 100 % intensitet hvis noen av dørene er åpne.

Fremre del kan også aktiveres med belysningsknappen for billettmaskinen.

Posisjon II — alle deler lyser opp til 100 % intensitet.

Merk: For at føreren skal slippe forstyrrende refleksjer i frontruten, er det fremre lysrøret samt fremre gulvbelysning slukket under normal kjøring.

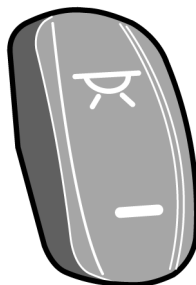

T1008556

Nattbelysning

Aktivering av nattbelysningen slår på lampene som lyser opp midtgangen, som finnes under setene.

Når nattbelysningen er på reduseres nivået på belysningen i passasjerrommet med 30 % uavhengig av stillingen til de andre bryterne.

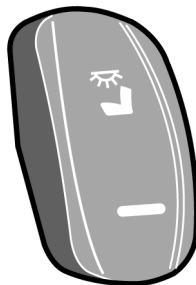
T1008549

Belysning for førerområde

Posisjon I — belysningen aktiveres straks døren foran åpnes.

Posisjon II — belysningen aktiveres umiddelbart.

Merk: I enkelte busser deaktiveres belysningen når det trykkes på gasspedalen eller retningsviseren blir aktivert.

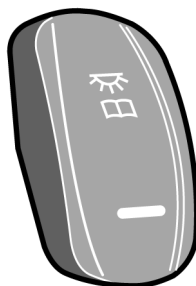
T1008557

Individuell belysning for passasjerene

Aktivering/deaktivering av individuell passasjerbelysning. Lampene er plassert i paneler over passasjersetene. Se “Passasjerpanel”, side 88.

Posisjon I – hver passasjer kan selv slå på lyset med knappen på panelet.

Posisjon II – alle lysene tennes; for eksempel nyttig for å kontrollere at alle pærene virker.

T1008548

46 Instrumenter og kontroller

Belysning, bakre dør

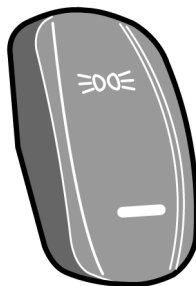
Når denne knappen aktiveres, slås lyset på over inngangspartiet når døren er åpen.

I noen busser er knappen av

dobbel-posisjonstype. Den virker slik:

Posisjon I — belysningen kommer på når døren er åpen.

Posisjon II — belysningen slås på når reversgir er valgt.

T3019957

Elektrisk oppvarmede bakspeil

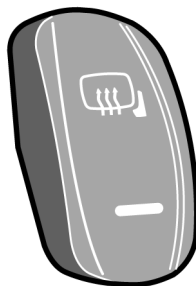
Ved å trykke på knappen slås varmen på i 8 minutter.

Funksjonen til denne knappen er som følger:

Et kort trykk (under ett sekund) starter oppvarmingen i 8 minutter. Ved å trykke i mer enn 1 sekund slås varmen konstant på til du trykker på knappen igjen.

Oppvarmingen kan brukes til å fjerne vanndråper og rim fra speilglasset. Husk at det ikke skal være dugg eller rim på speilene under kjøring.

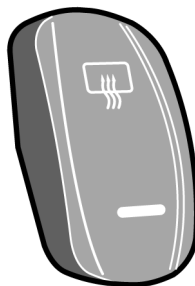
Merk: På noen busser slår denne bryteren, i tillegg til oppvarmingen av bakspeilene, også på oppvarmingen av førervinduet og vinduet i den fremre døren.

T1008551

Oppvarming frontrute

Når du trykker på knappen, slås på varmen i 8 minutter. Et nytt trykk på knappen slår av varmen.

T1008580

Varsellys for skolebuss

Denne bryteren brukes under stopp, f.eks. utenfor en skole. Normalt blinker begge sett av blinklys i høy hastighet – og varsler på denne måten andre trafikanter om å være ekstra forsiktige.

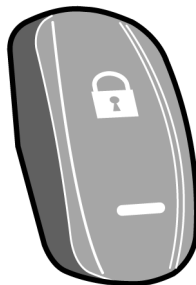
I noen busser kan denne knappen ha to posisjoner: i posisjon I lyser skolebussvarsellampene bare hvis døren er åpen, i posisjon II lyser skolebussvarsellampene kontinuerlig.

T1008558

Sentrallåsing

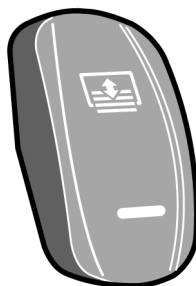
Denne bryteren låser/låser opp alle bagasjerom.
Noen busser har to brytere som hver kontrollerer den venstre og høyre siden av bussen.

T1008543

Solskjerm

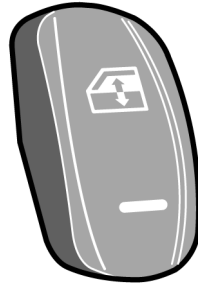
Denne bryteren senker og hever den fremre solskjermen.

T3018180

Førerens vindusrute

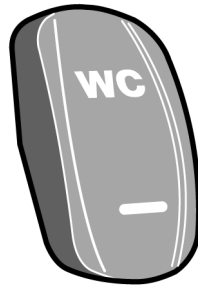
Denne knappen brukes til å heve og senke førerens vindusrute.

T3018172

Aktivering av toalettet

Aktiverer strømmen for toalettet og kobler ut låsen.

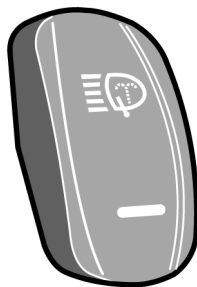

T3018183

Frontlyktspylere

Når kontrollen aktiveres, sprayer frontlysene. Frontlysspylerfunksjonen er koblet til bruk av vindusviskeren. Når du trykker på knappen, aktiveres frontlysspyling av hver tiende bevegelse av viskerne. Når viskerne virker intermitterende, aktiverer hver tiende syklus frontlysspyling.

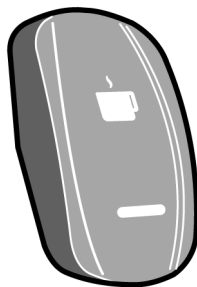
Merk: Frontlyktspylerne er kun aktive når lysene er på.

T3018181

Aktivering av tekjækken/kaffetrakter.

Slår på strømforsyningen til tekjækkenet/kaffetrakteren.

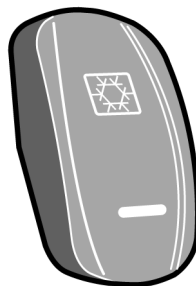

T3018173

Aktivering av kjøleskapet

Slår på strømforsyningen til kjøleskapet.

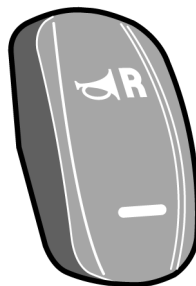
Merk: Volvo 9700-bussen kan være utstyrt med mer enn ett kjøleskap. Hvert aktiveres av en separat knapp

T3018175

Nattmodus for varselsignalet for rygging

Senker volumet for varselsignalet for rygging med 50 %, for eksempel når man rygger i et boligområde på nattestid.

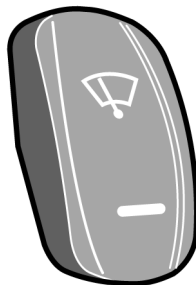

T3018186

52 Instrumenter og kontroller

Øvre visker

Når du trykker på knappen, aktiveres den øverste viskeren. Den følger syklusen under periodevis bruk av de nedre viskerne. Når du trykker på knappen igjen, aktiveres spyleren ved den øverste viskeren.

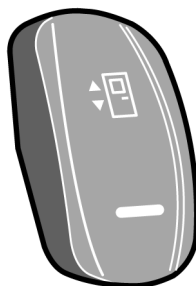

T3018171

Åpne dørene fra utsiden

Gjør det mulig å åpne dørene ved å bruke den eksterne trykknappen.

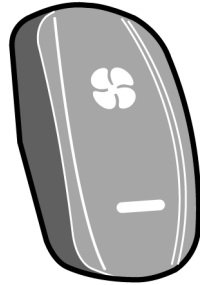
Merk: Aktiver alltid denne bryteren når du skal forlate bussen.

T1008555

Førerens vifte

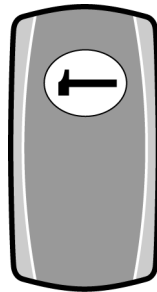
Knapp for førerens luftfordeling.
To ventilatorer på stolene for føreren og navigatøren aktiveres. Hver har en egen hastighetskontrollknott på huset.

T1008550

Indikatorlampe for nødhammer i bruk

Denne lampen tennes for å indikere at en av nødhammerne har blitt fjernet fra holderen.

T3018179

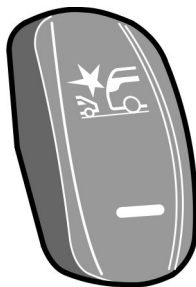
Kollisjonsvarsel med nødbremsfunksjon, AEBS (Advanced Emergency Braking System)

Bruk denne knappen for å deaktivere AEBS-systemet.

Deaktivering vises ved at det grønne baklyset i bryteren slås av.

Se egen sjåførhåndbok "Støttesystem for sjåføren" om mer informasjon om AEBS-systemet

Merk: Etter at bussen er startet opp igjen, aktiveres systemet automatisk.

T3100248

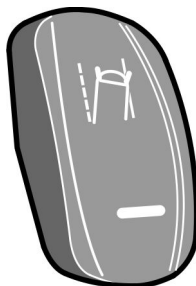
Kjørefeltstøttesystem, LDWS (Lane Departure Warning System)

Bruk denne knappen for å deaktivere LDWS-systemet.

Deaktivering vises ved at det grønne baklyset i bryteren slås av.

Se egen sjåførhåndbok "Støttesystem for sjåføren" om mer informasjon om LDWS-systemet

Merk: Etter at bussen er startet opp igjen, aktiveres systemet automatisk.

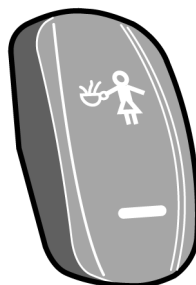
T3100249

Knapper i elektrisitetskassen

På Volvo 9700-bussen er det flere knapper i elektrisitetsboksen.

Deaktivering av signal for å kalle på verten.

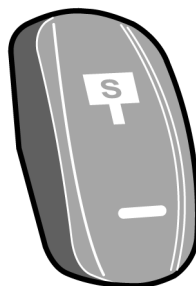
Ved å bruke denne bryteren kan føreren deaktivere knappen for å kalle på verten som finnes i panelet i taket over passasjerene.

T3018174

Deaktivering av knappene for STOPP på oppfordring

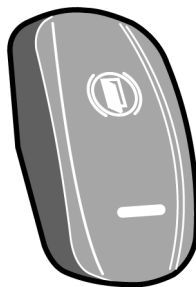
Ved å bruke denne bryteren kan føreren deaktivere trykknappene for STOPP på oppfordring som finnes i panelet i taket over passasjerene.

T3018185

Deaktivering av dørbremsen

Med denne knappen kan føreren deaktivere dørens bremsefunksjon.

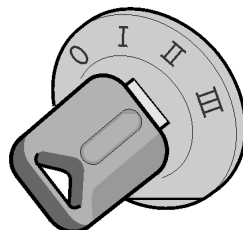
T1008554

Kontroller

Startbryter og nøkkel eller tenningsknott

Startbryteren har fire posisjoner:

- 0 **STOPP-posisjon**
Tenning av.
- I **Midtre posisjon**
I denne posisjonen kan du bruke noe elektrisk utstyr (avhengig av kundens krav). Rattlåsen fjernes.
- II **Tenningsposisjoner**
Tenning på. Forvarming starter.
- III **Startposisjon**
Motoren startes. Fjærbelastet posisjon.

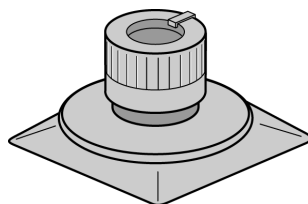
T0008969

Merk: Nøkkelen kan bare fjernes fra startbryteren i STOPP-posisjon (posisjon 0). Rattlåsen aktiveres når nøkkelen fjernes fra startbryteren, og deaktiveres når nøkkelen dreies til midterste posisjon (posisjon I).

Justere eksterne bakspeil

Begge bakspeilene justeres med den samme bryteren. Bryteren kan dreies til én av to posisjoner (justering av det venstre eller høyre speilet). Pilene viser hvilket av speilene som er valgt. Det valgte speilet justeres ved å flytte bryteren i korrekt retning.

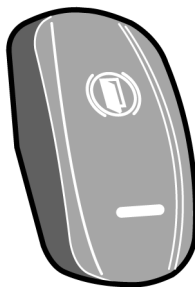
Merk: Bakspeilet bør justeres før man begynner å kjøre.

T0014718

Dørbrems

Dørbremsen kan aktiveres på ulike måter avhengig av kundens krav. Dørbremsen aktiveres ved hastigheter under 5 km/t når én spesifisert dør er åpen. Når dørbremsen aktiveres, tennes indikatoren i kombinasjonsinstrumentet.

T1008554

Deaktivering av dørbremsen

- 1 Gasspedalen kan ikke være aktiv (slipp opp gasspedalen helt)
- 2 Dører/valgte dører må være helt stengt.
- 3 Gasspedalen må aktiveres igjen (trykk på gasspedalen igjen)

Dersom dørbremsen ikke er blitt aktivert av systemet (pga. at bussen har stoppet på glatt underlag), må du først bremse en gang til (på et sted der det ikke er fare for registrering av glatt underlag) for at dørbremsen skal bli aktivert igjen.

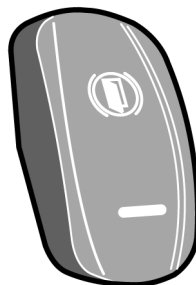

ADVARSEL

Dørbremsen aktiveres **ikke** hvis systemet registrerer dårlig veigrep når bussen bremser ned ved en holdeplass. Dette forhindrer at bussen begynner å skrense når den stanses på glatt underlag.

Generell deaktivering av dørbremsen

Avhengig av varianten, kan også elektrisitetsboksen være utstyrt med en låseknapp (forbikoplingsknapp). Denne knappen deaktiverer dørbremsen uavhengig av andre funksjoner.

T1008554

ADVARSEL

Denne knappen kan bare brukes i tilfeller der bussen ikke kan beveges normalt. Dørbremsen skal vanligvis **alltid** være på, dvs. det skal være umulig å kjøre bussen før du lukker dørene.

Rattjustering

Både ratthøyden og -vinkelen kan justeres trinnløst.

Juster rattet på følgende måte:

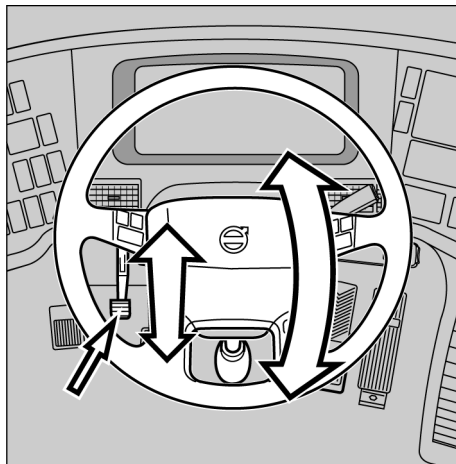
- trykk ned pedalen så langt som pilen peker
- Stille inn rattet
- etter å ha sluppet pedalen låses rattet i sin nye posisjon.

FARE

Rattjusteringen er kun tillatt mens bussen står stille.

Justeringen av rattet under kjøring kan føre til mindre kontroll over kjøretøyet og føre til en ulykke.

T6010216

Blinklys, omkobler

1 Presspunkt

Når du svinger med små rattbevegelser, for eksempel ved filskifte eller forbikjøring, beveger du hendelen litt opp eller ned. Blinklyset er på så lenge du holder hendelen med fingeren. Hendelen vil gå tilbake til nøytral posisjon når den slippes.

2 Forbi presspunktet

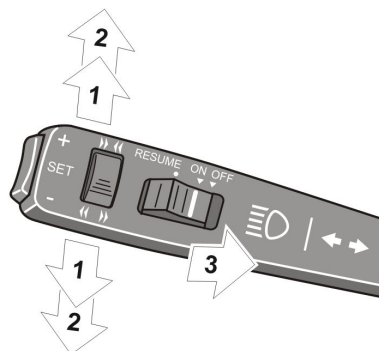
Beveg hendelen forbi presspunktet. Blinklyset forblir på til du manuelt flytter hendelen tilbake eller dreier rattet tilbake etter å ha svingt.

3 Lyshorn

Beveg hendelen mot rattet (du kjenner lett motstand). Fjernlyset vil forbli på til hendelen slippes.

Fjernlys og nærlys – veksle

Beveg hendelen mot rattet, forbi lyshornposisjonen, og deretter slipp. Lysene veksler hver gang fra fjernlys til nærlys eller fra nærlys til fjernlys.

T0101176

62 Instrumenter og kontroller

Tomgang

Tomgangsturtallet skal normalt være i området 575–625 o/min. Når kjøretøyet står i ro, kan turtallet midlertidig økes til maksimal 1200 o/min.

Det elektroniske styresystemet sørger for å opprettholde riktig motorturtall under tomgang, så manuell justering er vanligvis ikke nødvendig.

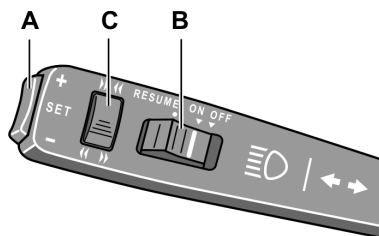
Justering av tomgangsturtall

Før det er mulig å justere tomgangsturtallet manuelt, må kjøretøyet stoppes og motoren gå på tomgang. Gasspedalen skal slippes.

- Sett bryteren på hendelen (B) i “PÅ”-posisjon.
- Øk turtallet ved å trykke på SET-knappen (A) på “+”-siden. Hvert trykk øker motorturtallet med 10 o/min.
- Reduser turtallet ved å trykke på SET-knappen (A) på “-”-siden. Hvert trykk reduserer motorturtallet med 10 o/min.

Merk: Turtallsendringen er bare midlertidig. Bruk av en av pedalene, aktivering av gir eller avsikring av parkeringsbremsen vil gjenopprette tomgangsturtallet til verdiene som var forhåndsinnstilt på fabrikken.

Merk: Hvis motoren ikke går “rent” med den forhåndsprogrammerte tomgangshastigheten, må du kontakte Volvo-verkstedet.

T8099948

Konstantfartholder

Konstantfartholder brukes til å kjøre kjøretøyet med en konstant lavere hastighet, i området 30 til 130 km/t.

Når kjøretøyet når ønsket hastighet, slår du på konstantfartholderen, flytter knappen (B) til "PÅ"-posisjonen, og trykker deretter på "+" eller "-" på SET-knappen (A).

For å øke eller redusere hastigheten, trykker du på "+" eller "-" igjen.

Merk: Brems pedalen må være helt utsluppet.

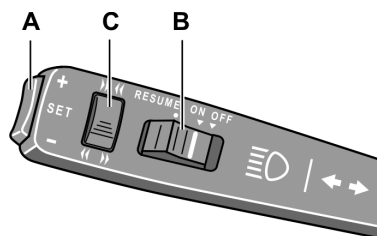
Hvis hastigheten økes midlertidig ved å bruke gasspedalen, for eksempel ved forbikjøring, vil kjøretøyet gå tilbake til den valgte hastigheten når gasspedalen slippes.

Konstantfartholderen deaktiveres etter at bryteren flyttes (B) til "AV"-posisjonen eller ved å trykke på brems pedalen.

For å gå tilbake til den tidligere angitte hastigheten etter at du har slått av funksjonen for å opprettholde konstant fart, flytter du bryteren (B) i fjærbelastet "RESUME" (gjenoppta)-stilling.

Merk: Dette gjelder ikke når du slår av hastighetsholderfunksjonen ved å flytte bryteren (B) til "OFF" (Av)-posisjonen.

Bruke konstantfartholder sammen med en retarder, se "Retarderspak (valgfritt)", side 65.

T8099948

Aktiv konstantfartholder, ACC (valgfritt)

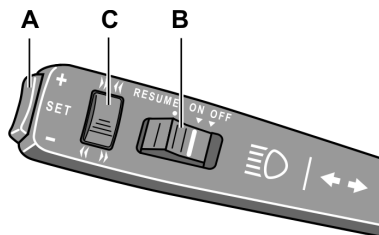
ACC registrerer, regulerer og vedlikeholder et konstant tidsintervall til et foranliggende kjøretøy.

ACC fungerer sammen med en vanlig konstantfartholder (CC). Hvis et foranliggende kjøretøy ikke registreres, gir det automatisk kontrollfunksjonene over til konstantfartholder CC, som opprettholder ønsket hastighet.

For å forandre distansen til foranliggende kjøretøy, skyv knappen (C) oppover for å redusere distansen eller nedover for å øke distansen. Forandringen skjer umiddelbart.

Bruke ACC sammen med en retarder, se "Retarderspak (valgfritt)", side 65.

Se egen sjåførhåndbok "Støttesystem for sjåføren" om mer informasjon om ACC-systemet

Retarderspak (valgfritt)

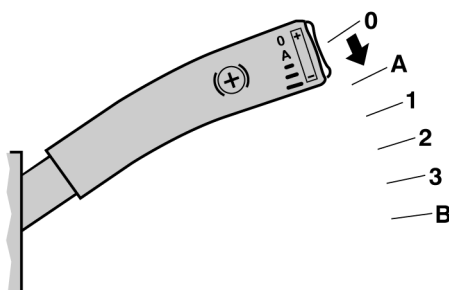
Retarderfunksjonen kompletterer det normale bremsesystemet EBS (elektronisk bremsesystem) og fungerer som en tilleggsbrems. Retarderer fungerer bare på drivhjulene.

For mer informasjon om bremsesystemet, se separate instruksjoner for føreren, “EBS”.

Aktivere retarder

Retarderer kan aktiveres på én av følgende måter:

- Auto-posisjon: Flytt retarderspaken til **A**-posisjon, slipp gasspedalen og trykk på bremsepedalen for å slå på en av de automatiske delfunksjonene til retarderen: “Retarderintegrasjon”, “Fartsgrense” og “Holde konstant fart” – se neste avsnitt.
- Manuell posisjon: Flytt retarderspaken i posisjon **1, 2** eller **3** og slipp gasspedalen. Graden av aktivering av tilleggsbremsing øker i hver påfølgende posisjon.
- B-posisjon: Kjøretøyer med I-Shift har også **B**-posisjon. Når bremseprogrammet aktiveres, velger girkassen utvekslingen for best bremseeffekt for tilleggsbremsen.

T0082704

66 Instrumenter og kontroller

Merk: Når retardertemperaturen øker for mye, blir den automatisk deaktivert. Displayet viser symbolet og meldingen. For mer informasjon, se den separate brukerhåndboken “Display”.

Retarderintegrasjon

Funksjonen “Integrasjon av retarder” kan aktiveres på følgende måte:
flytt retarderspaken i posisjon **A** og trykk på bremsepedalen.

Bruk bremsepedalen på vanlig måte. Bremsesystemet (EBS) sørger for at de individuelle bremsene brukes på optimal måte, bruker retarderen i størst mulig utstrekning og, hvis nødvendig, inkluderer vanlige bremses.

Fartsgrense

Bruk fartsgrensefunksjonen for å begrense kjøretøyets høyeste hastighet på følgende måte

- 1 flytt retarderspaken i posisjon **A** og
- 2 slipp gasspedalen helt.

Merk: Konstantfartholderen må være slått av.

Fartsgrensefunksjonen aktiveres ved å trykke på “+” eller “-” på SET-knappen på retarderspaken. For å øke eller redusere referansehastigheten, trykker du flere ganger på “+” eller “-”.

Kombinert konstant hastighet og fartsgrense

Den kombinerte funksjonen av konstant hastighet og fartsgrense lar deg begrense den øvre og nedre kjøretøyshastigheten.

Still inn hastighetsområdet (f.eks. 80–85 km/t), der kjøretøyet hastighet opprettholdes uansett veiheining, på følgende måte

- 1 flytt retarderspaken i posisjon **A**
- 2 slipp gasspedalen helt
- 3 Bruk konstantfartholderen til å innstille den nedre hastighetsgrensen med SET-knappen ($\pm$) på hendelen for konstantfartholder (se kapittel “Konstantfartholder”, side 63)
- 4 bruk retarderen til å begrense fartsøkningen ved å trykke på SET ($\pm$) på retarderspaken.

Den innstilte overhastigheten for retarderen er 7 km/t, og kan justeres innenfor et område på 3–15 km/t. Den for høye hastigheten som er innstilt, vises på displayet. Se egen førerveiledning for “Display”.

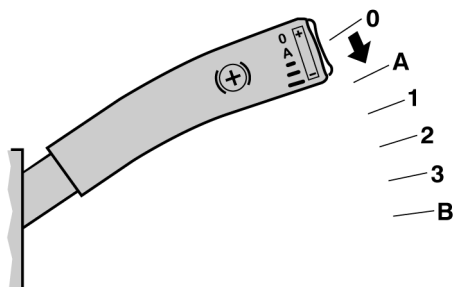
68 Instrumenter og kontroller

Slå av retarderen

Retarderfunksjonen kan deaktiveres på flere måter:

- Flytt retarderspaken i posisjon **0**
- Flytt retarderspaken i posisjon **A** og slipp bremsepedalen.
- Flytt retarderspaken i posisjon **1,2** eller **3**, og trykk ned gasspedalen.

Merk: Retarderen slås av automatisk hvis hjulene har en tendens til å låse seg når kjøretøyets systemer registrerer et glatt underlag eller i tilfelle skrens.

T0082704

FORSIKTIG

Ikke deaktiver retarderfunksjonen uten at det er nødvendig, da det fører til økt slitasje på bremsebelegget.

Frontruteviskere, frontrute og frontlyktspylere

1 Intermitterende viskerhastighet

Når hendelen er satt i posisjon for intermitterende hastighet, slås viskerne på hvert 10. sekund. Hvis et kortere intervall ønskes, beveger du hendelen til normal posisjon og deretter tilbake til intervallposisjon igjen etter ønsket tidsintervall. På denne måten kan intervallet mellom etterfølgende sykluser med viskeroperasjon angis til mellom 1 og 10 sekunder.

2 Presspunkt

Beveg hendelen til presspunktet. Viskerne fungerer så lenge hendelen holdes og når den stopper i utgangsposisjonen etter å ha blitt sluppet.

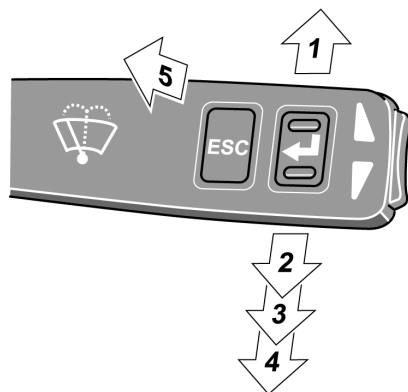
3 Viskere, normal hastighet

4 Viskere, høy hastighet

5 Frontrute- og frontlyktspylere

Press hendelen mot rattet, og deretter slipp. Når hendelen slippes, spyler frontlyktspylerne frontlyktene og viskerne går 2–3 ganger.

Frontrute- og frontlyktspylerne bruker en felles væskebeholder.

T0012079

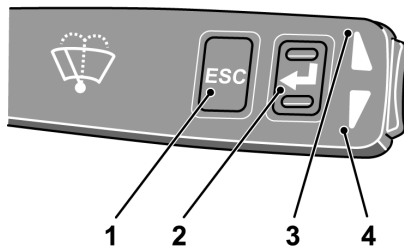
70 Instrumenter og kontroller

Navigere i displayet

Displayet på kombinasjonsinstrumentet navigeres med viskerhendelen.

Det er fire knapper på kontrollhendelen for navigasjon i displaymenyen:

- 1 **ESC**
Bekreft, Avbryt, Tilbake.
- 2 **↩ (VELG)**
Velg. Bekreft. Nullstill.
- 3 **△**
Opp. Naviger. Endre.
- 4 **▽**
Ned. Naviger. Endre.

T0014701

For mer informasjon om displayet og navigasjon i displayet, se egen førerveiledning for “Display”.

Girkasse

Girkasse, automatisk

Kjøretøyet kan utstyres med en automatgirkasse med integrert retarder, kombinert med velger med 3 eller 6 knapper.

3 knapper: Posisjonene D, N, R

6 knapper: Posisjonene 1, 2, 3, D, N, R

Motoren kan bare startes når girvelgeren er i N-posisjonen.

Mer informasjon finnes i en separat håndbok, "Panelgirvelger for ZF-EcoLife".

Girkasse, I-shift

Kjøretøyet kan utstyres med automatgirkasse kombinert med en 5-trinns velger.

Koplingen og girvelgeren betjenes automatisk. Hvis nødvendig, kan gir skiftes manuelt.

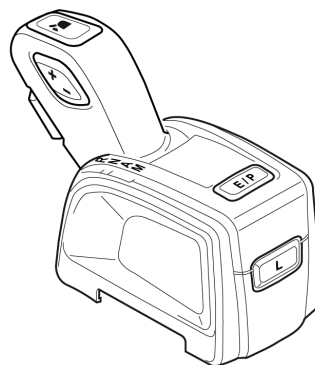
Girvelgerspaken, som er festet til setet, kan svinges ned i en posisjon der den ligger i samme plan som setet. Ved å senke spaken økes den tilgjengelige plassen for føreren.

Mer informasjon finnes i en separat håndbok, "I-shift" og "I-shift med panelgirvelger"

T4023378

Eksempel på velger med 6 knapper.

T0031362

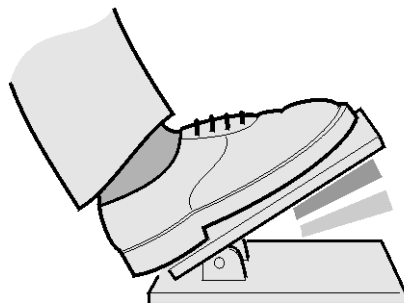
T0064478

72 Instrumenter og kontroller

Retarder

Girkassen har en integrert retarder som hjelper til med bremsingen og reduserer belastningen på bremsene. Den aktiveres automatisk av den innledende bevegelsen i fotbremsepedalen, til og med før hjulbremsene aktiveres.

Merk: Retarderer bremses kun på drivhjulene. Hvis bussen er utstyrt med blokkeringsfrie bremses (ABS) deaktiveres retarderen automatisk ved eventuelle tegn på at hjulene blokkeres. Når retarderen er aktiv vises symbolet for denne på displayet.

T0009004

FARE

Unngå å bruke retarderen på glatte veier på grunn av faren for at hjulene skal blokkeres og skrensing (retarderer bremses kun drivhjulene). Kjør med gode sikkerhetsmarginer.

T3018117

Retarder, overoppvarming

Hvis retarderen forblir tilkoblet for en lang periode (f.eks. under en lengre strekning i nedoverbakke) kan den bli overopphetet og føre til økning i oljetemperaturen i retarderen.

Det første tegnet på overoppfeting er aktivering av den hvite “INFO”-indikatoren og temperatursymbolet på displayet. I dette tilfellet må du velge et lavere gir og bruke mer servicebremse.

Hvis temperaturen fortsetter å stige, tennes den røde “STOPP”-lampen, og temperaturindikasjonen ved symbolet som vises på displayet, øker. Stopp bussen så snart som mulig, og skift til nøytral posisjon, N. For å øke kjølevæskesirkulasjonen, la motoren gå på høyere tomgang til temperaturen faller til normalt.

T3014366

T3008844

T3014364

ADVARSEL

Ikke slå av motoren før temperaturen har gått tilbake til normalt nivå.

Overoppvarming av kraftoverføringen

Hvis girkassen overopphetes, tennes en hvit “INFO”-indikator og displayet viser et rødt symbol.

Hvis temperaturen øker ytterligere, tennes en rød “STOPP”-lampe. Sakk farten og stopp på nærmeste trygge sted. Ta kontakt med service for å få instruksjoner.

T3014366

T3014364

T0008817

Bremser

Parkeringsbrems

Parkeringsbremsen virker på drivhjulene. For å frigjøre parkeringsbremsen må håndkontrollen settes i fremre stilling med oppladet trykkluftsystem og blokkeringsventilen trykket ned.

Ved å flytte spaken ned, slås parkeringsbremsen gradvis på. Den er helt aktivert når spaken er i laveste, låst posisjon.

For å frigjøre spaken fra låst posisjon, løfter du låseringen og flytter spaken opp.

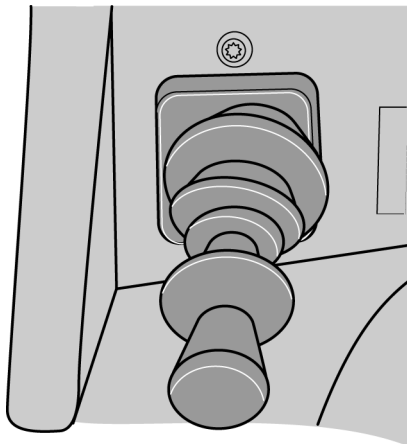

ADVARSEL

Ikke forlat bussen uten å aktivere parkeringsbremsen.

Ikke kjør når varsellampen for bremsesystemet lyser.

Hvis varsellampen kommer på under kjøring, må du umiddelbart stoppe bussen.

T5014881

76 Instrumenter og kontroller

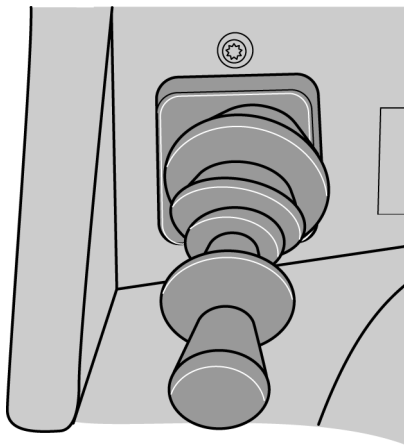
Nødbrems

For å bruke parkeringsbremsen som nødbrems, flytter du gradvis spaken ned til parkeringsposisjon. Hold låseringen hevet hele tiden for å unngå å sette fast spaken i låst posisjon.

ADVARSEL

Parkeringsbremsen skal kun brukes som nødbrems dersom fotbremssystemet slutter å fungere. Ettersom parkeringsbremsen kun bremses drivhjulene vil bremseavstanden være lengre enn ved bruk av fotbremsen. Det er også økt fare for skrensing når kun drivhjulene bremses.

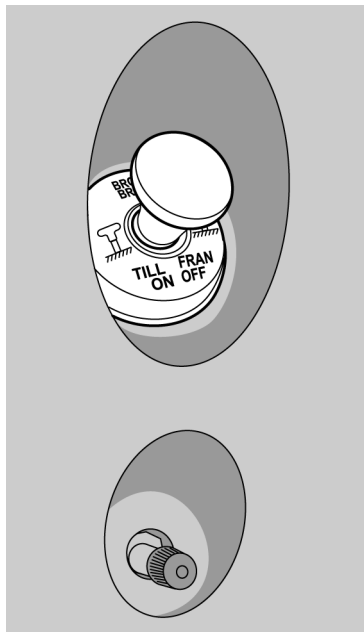
T5014881

Blokkeringsventil

Hvis bremsesystemet på noe tidspunkt tømmes for luft, for eksempel av at bussen står parkert over en lengre periode kan ikke parkeringsbremsen frigjøres.

For å avsikre parkeringsbremsen må du først starte motoren og vente til varsellampen for bremsen slukkes. Trykk deretter på sperreventilen.

Selv om håndkontrollen for parkeringsbremsen har blitt flyttet til fremre stilling vil ikke bremsen frigjøres før blokkeringsventilen har blitt trykket inn.

78 Instrumenter og kontroller

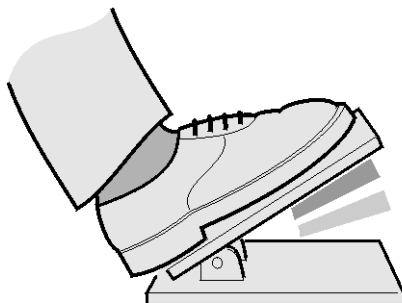
Fotbrems

Bussen er utstyrt med et EBS-bremsesystem (elektronisk styrt bremsesystem). Systemet overvåker og styrer bremsefunksjonen. Ytterligere informasjon om EBS-systemet finnes i den separate førerinstruksjonen "EBS".

Hvis hovedbremsene ikke brukes med forsiktighet når du kjører ned lange og bratte bakker, vil de raskt overopphetes til ekstreme temperaturer. Den lave hastigheten som gjerne brukes i slike tilfeller, betyr at bremsene ikke avkjøles så effektivt som når du kjører på flate veier.

Når du kjører i nedoverbakke, skal du primært bruke retarderen, og bare hvis det er nødvendig, som et tillegg, servicebremsen.

Hvis du må bruke fotbremsen mens du kjører i nedoverbakke må du ikke pumpebremse, da dette kun vil bruke opp den komprimerte luften. Brems akkurat hardt nok og slipp deretter pedalen helt eller bare til pedalposisjonen der kun retarderen er aktivert. Varme bygger seg raskt opp i bremsene og fører til økt slitasje på bremsebelegget og redusert bremseeffekt. Dette systemet har et ekstra pneumatisk system. Hovedformålet med EBS-systemet er å øke trafikksikkerheten ved å forkorte bremselengdene.

T0009004

Mørk sone — kun retarder

Lys sone — retarder og fotbrems

T0009682

T3008834

EBS kontrollerer ABS- og ASR-bremsekraftene. Dette er kun montert på busser med skivebremses. ABS er en del av EBS-systemet og fungerer fullstendig automatisk. ABS (Anti-lock Brake System) forhindrer at hjulene blokkeres under bremsing. Ved ABS-svikt vises korrekte symboler på instrumentpanelet.

Merk: ABS-effekten er begrenset. Husk at på glatte veier vil ikke ABS forkorte bremselengden med særlig betydning. Det kan uansett hjelpe med å unngå hindringer under bremsing.

T0009682

T3008834

80 Instrumenter og kontroller

Kompensering for forskjeller i slitasje av bremseklossene

Hvis bremseklossene på en av akslene slites fortere enn på den andre, omfordeles bremsekraften slik at større bremsekraft tilføres hjulene på akselen med mindre slitasje.

Merk: Denne funksjonen aktiveres når man bremses lett. Ved kraftig bremsing distribueres bremsekraften for å oppnå mest mulig effektiv bremsing.

Når tykkheten på bremseklossene er redusert til 20 % av tykkheten av nye klosser vises et varselsymbol på displayet.

T5013668

FARE

Fortsett umiddelbart til nærmeste servicestasjon for å bytte ut bremseklossene. Det kan føre til tap av kontroll og resultere i en ulykke hvis man kjører videre med utslitte bremseklosser.

Varsel om høy temperatur i bremsene

Hvis bremsetemperaturen blir for høy, tennes “KONTROLL”-indikatoren, og displayet viser det korresponderende symbolet.

Merk: Hvis det tillates at temperaturen stiger enda mer vil det kreve økt trykk på bremsepedalen for å opprettholde den samme bremsekraften.

T5013670

T3014365

Ryggekamera

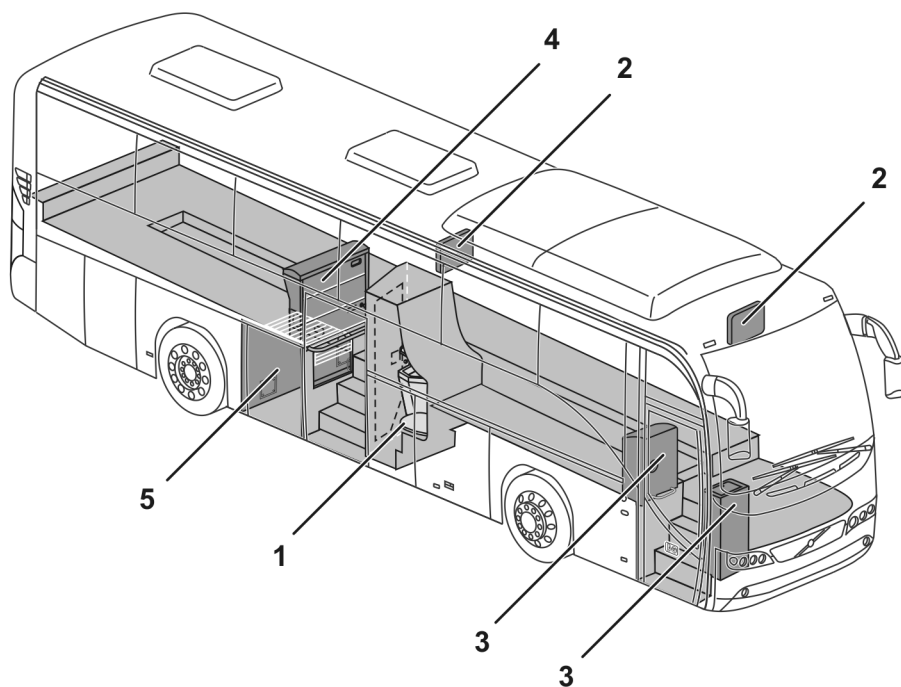
Det sitter et ryggkamera bak en liten luke bakerst i bussen. Til høyre på dashbordet er det en LCD-skjerm. For å se bildet fra kameraet på skjermen må du velge alternativet for “ryggkamera” og trykke på OK. Etter at du har valgt revers på giret slås kameraet automatisk på og bildet fra det vises på skjermen. Etter at manøveren er fullført og giret er satt i enhver posisjon, bortsett fra revers, vil kameraet automatisk slås av. I skjermmenyen kan føreren velge om bildet fra kameraet skal være speilvendt eller ikke.

T8087853

82 Innvendig utstyr

Innvendig utstyr

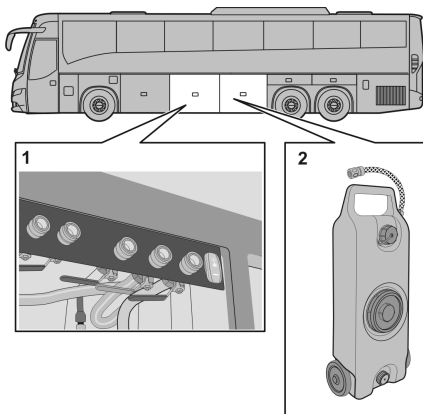

TS088672

For å gi større komfort og avhengig av, kan bussen utstyres med flere interiørelementer som:

- 1 Toalett
- 2 Monitorer
- 3 Kjøleskap
- 4 Tekjokken/kaffetrakter
- 5 Soveplass for føreren

- 1 Ventiler til påfylling av vanntanker
- 2 Ferskvannstank

T8092064

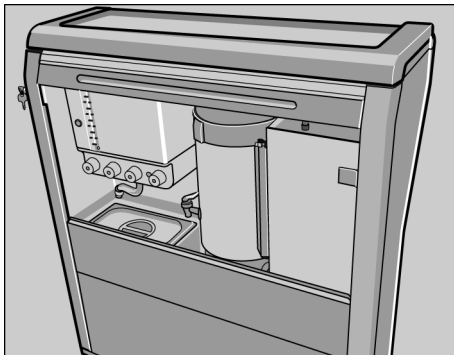
Tekjøkken

Bussen kan være utstyrt med tekjøkken (det finnes to standardtyper).

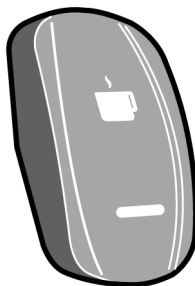
Tekjøkkenet er montert i stedet for en delevegg på venstre side ved siden av den midterste døren. Tekjøkkenet er utstyrt med en nøkkeloperert lås.

Det er mulig å bruke kjøkkenet når du vrir på den aktuelle knappen på førerens instrumentpanel.

Merk: Fordi enheten trekker mye strøm, er det bare mulig å bruke kjøkkenet når motoren går.

T8010533

T3018173

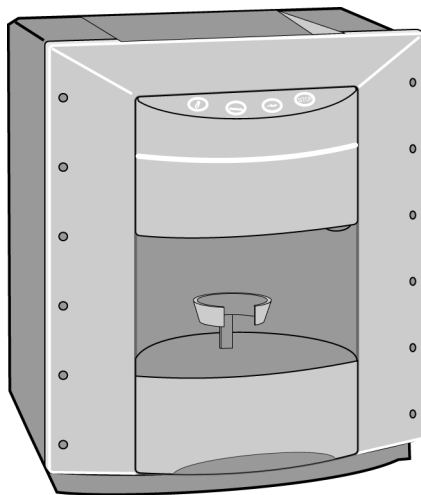
Kaffetrakter

Bussen kan være utstyrt med en kaffetrakter.

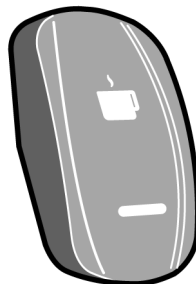
Bruk av kaffetrakteren ombord aktiveres ved å trykke på egnet bryter på førerens instrumentpanel.

Merk: Fordi enheten trekker mye strøm, er det bare mulig å bruke kaffetrakteren når motoren går.

Merk: Bussen kan være utstyrt med både tekjokken og kaffetrakter. Da vil det finnes to brytere på instrumentpanelet.

T8010534

T3018173

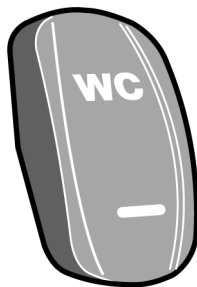
Toalett

Bussen er utstyrt med et toalett, som finnes på høyre side, ved siden av den midterste døren. Ved å trykke på en bryter på instrumentpanelet aktiveres toalettet og er klart til bruk, ved å slippe sentrallåsen og slå på strømforsyningen til toalettet.

Et skilt opplyses i passasjerrommet mens toalettet er opptatt (etter at døren er låst).

På toalettet finnes det en nødbryter som er bakgrunnsbelyst. Hvis denne trykkes, blinker toalettindikatorlampen på dashbordet.

For ekstra informasjon og instruksjoner om service og vedlikehold av toalettet, se egne driftsinstruksjoner “KKI-toalett”.

T3018183

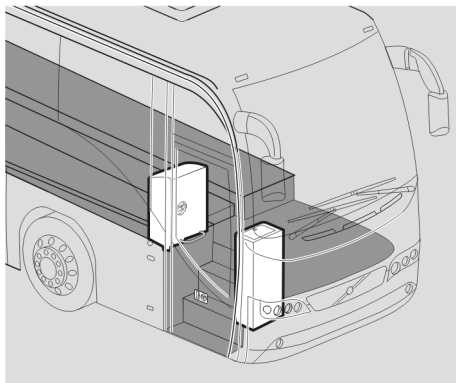

T8010546

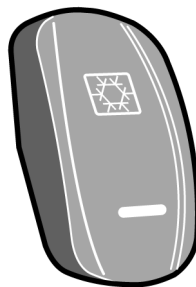
Kjøleskap

Bussen kan være utstyrt med et kjøleskap for passasjerene, som er plassert foran i kjøretøyet, under et vindu eller ved siden av førersettet. En annen plassering av kjøleskapet er mulig på forespørsel fra kunden. Kjøleskapet låses med en nøkkel. Strømtilførselen til kjøleskapet slås på med den aktuelle knappen på førerens instrumentpanel.

Hvis bussen er utstyrt med to kjøleskap, er det to knapper på førerens instrumentpanel.

T8087757

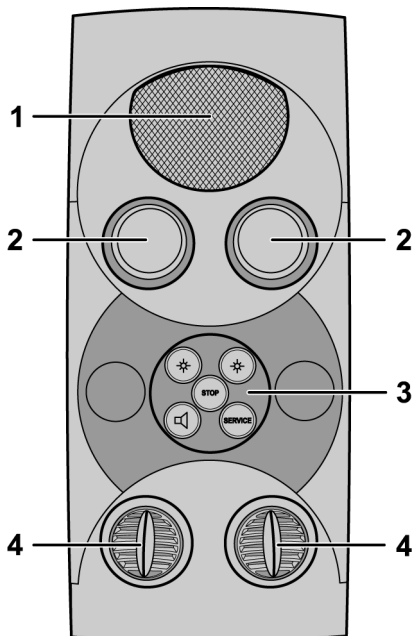

T3018175

Passasjerpanel

Det er servicepaneler over hvert par med passasjer seter. På hvert panel finnes:

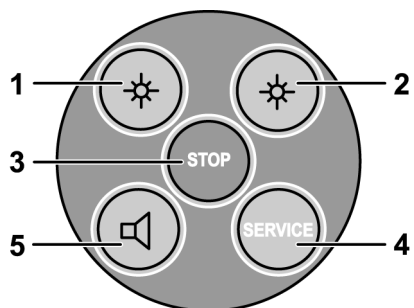
- 1 Høyttaler
- 2 Leselys
- 3 Trykknappkonsoll
- 4 Passasjervifter

T8010537

Trykknappkonsoll:

- 1 Bryter for leselys (den ene siden)
- 2 Bryter for leselys (den andre siden)
- 3 Knapp for “STOPP” på oppfordring
- 4 Knapp for å kalle på vert
- 5 Høyttaler av/på-knapp (valgfri)

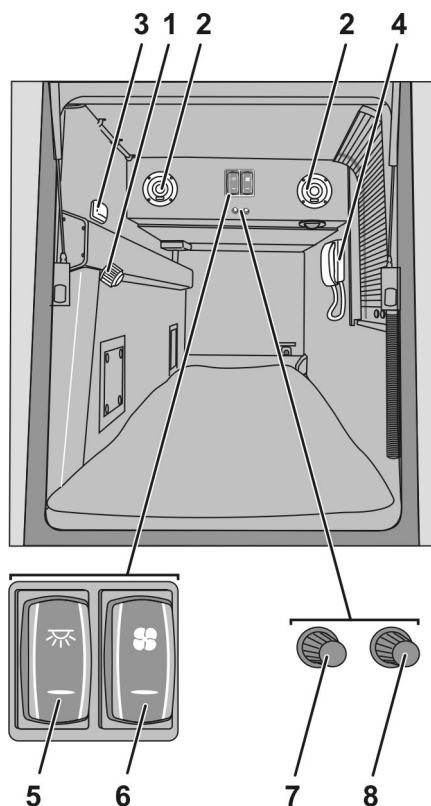
T8010538

Soveplass for føreren

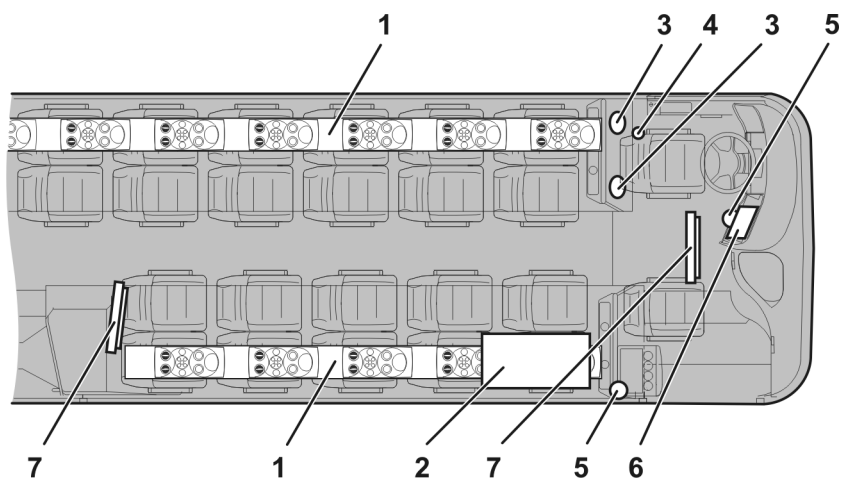
Førerens soveplass finnes bak den midterste døren i bussen, under gulvet i passasjerrommet. Dette området har blitt modifisert for å gi reserveføreren et hvilerom.

Det finnes tre innganger til soveplassen. To av dem finnes på motsatte sider av bussen og er koblet til rommet på utsiden, mens den tredje finnes over trappen overfor toalettet. Denne inngangen gjør det mulig for føreren å komme til soveplassen direkte fra passasjerrommet.

Sovedelen er utstyrt med interntelefon (4), uavhengig belysning (3) som aktiveres med bryteren (5) på panelet, samt ventilasjon (6) av sovedelen som er regulerbar innenfra. Føreren kan regulere temperaturen (1) i sovedelen og volumet for de to høyttalerne (2) ved hjelp av skruknopper (7 og 8) uavhengig av hverandre.

Audiovisuelt system

T3088703

For å forbedre komforten for passasjerene under reisene er Volvo 9700-bussen utstyrt med et audiovisuelt system.

Hovedkomponentene er:

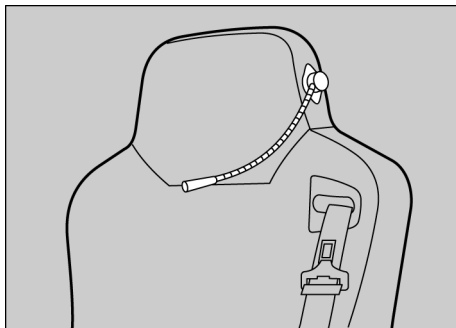
- 1 Høytalere i passasjerpanelene
- 2 DVD-veksler
- 3 Førerens høytalere
- 4 Førerens mikrofon
- 5 Navigatørens mikrofon
- 6 Førerens skjerm, CD-spiller, DVD
- 7 LCD-monitorer

Audiovisuelle kontroller

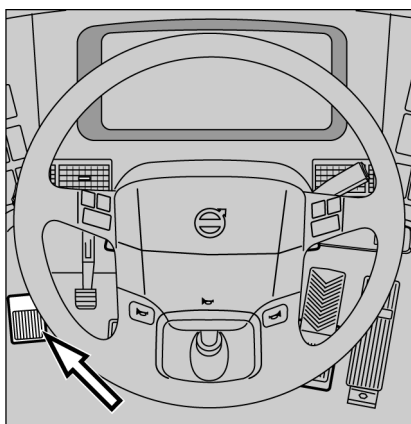
Hovedelementet som gir føreren full kontroll over systemet, er kontrollpanelet fra Bosch. Se særskilt veiledning, "SYSTEM AUDIO VIDEO CLASSIC LINE II".

Førerens mikrofon

Trykk på fotbryteren for å slå på mikrofonen. I PÅ-posisjonen demper denne bryteren lyden, og signalet fra mikrofonen sendes til høyttaleren inne i bussen.

T3018237

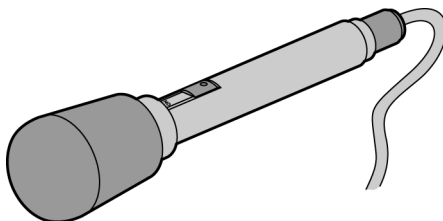

T3019940

Fotbryter for førermikrofonen

Navigatørens mikrofon

Når bryteren på mikrofonen skyves til PÅ-posisjonen, dempes signalet fra andre kilder i passasjerhøyttalerne, og signalet fra mikrofonen sendes.

T3019220

Videosystem

Bussen er utstyrt med to LCD-skjermer. De aktiveres når du velger VIDEO-inngangskilde én på det audiovisuelle kontrollpanelet. Se egne instruksjoner: "LCD-skjerm", "DVD-spiller".

Lydsystem

Hovedelementene i lydsystemet er:

- radio eller CD
- CD-veksler
- førerens og navigatørens mikrofon
- høyttalere

Oversikt

Som fører må du alltid være kjent med plasseringen av nødutstyr på bussen og hvordan det brukes.

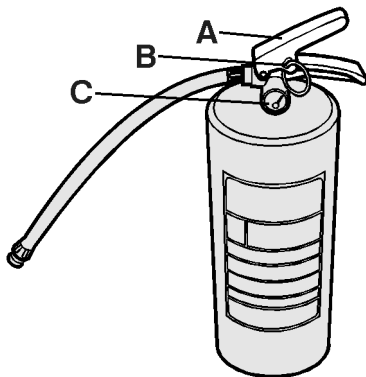
Det er absolutt påkrevd at alt nødutstyr sjekkes regelmessig for å påse at det er funksjonsdyktig og på plass. Plasseringen av sikkerhetsutstyret og bruksområdet kan variere, avhengig av regelverket i gjeldende land. Pass derfor på at du vet hvor utstyret er og sjekk at det ikke mangler noe.

Brannslukningsapparat

Bussen er utstyrt med to brannslukkingsapparater, og plasseringen av dem er merket med en relevant etikett. Brannslukkingsapparatet kan brukes til å slukke brann i antennebare væsker, tre, tekstiler, papir og elektrisk utstyr. Kontroller jevnlig om pekeren på trykkmåleren på brannslukkingsapparatet er i det grønne området.

Hvordan bruke brannslukningsapparatet:

- 1 Ta brannslukningsapparatet ut av holderen.
- 2 Hold brannslukningsapparatet etter håndtaket med en hånd og trekk ut sikringen med den andre.
- 3 Pek med gummislangen mot brannsenteret og trykk på utløseren.

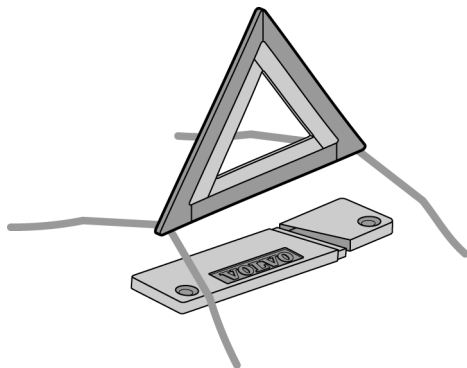
T0008196

A	Utløser
B	Sikringspinne
C	Trykkmåler

Varseltrekant

Varseltrekanten befinner seg i braketten bak førersetet.

Varseltrekanten brukes når en feil tvinger bussen til å stoppe på feil sted, og brukes av sikkerhetshensyn. Slå på nødblinklysene og plasser trekanten i samsvar med de bestemte trafikkreglene som gjelder for ditt land.

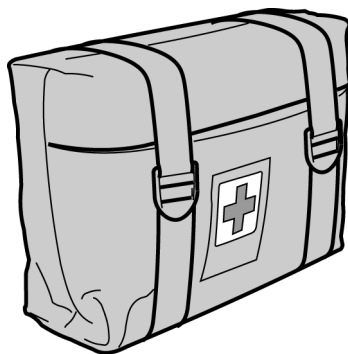

T8011683

Førstehjelpspute

Førstehjelpssettet inneholder grunnleggende førstehjelpsmaterialer.

Plasseringen av førstehjelpssettet: Se markeringer inne i bussen.

T1008716

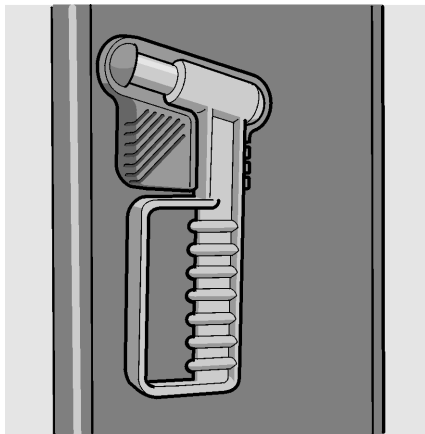
Nødhammer

Nødhammeren brukes til å knuse vinduer med i en nødsituasjon. Det finnes to typer nødhammere:

- hammere som er plassert i en holder
- hammere som er plassert i en holder og sikret med en stålwire.

I enkelte busser vises et hammersymbol på førerdisplayet dersom hammeren er blitt tatt ut av holderen.

Hammeren inkluderer kanskje en kniv for å kutte over sikkerhetsbeltene.

T0008902

Dekkfyltingsventil

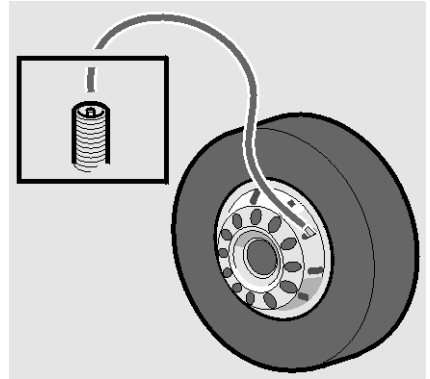
Dekkpumpingsventil kan brukes til å:

- fylle dekkene ved å bruke bussens pneumatiske system
- frigjøre parkeringsbremsen med luft fra bussdekkene

Den brukes hovedsaklig til å frigjøre parkeringsbremsen i en situasjon der bussen ikke kan forsyne sin egen luft, f.eks. motorstopp.

Verktøysettet i bussen inneholder en slange som kan kobles til mellom dekket og dekkfyltingsventilen.

Dekkfylleventilen er plassert på første trinn på høyre side og under bakre deksel.

T0009182

Ekstern luftforsyningstilkobling

På første trinn på høyre side og under bakre deksel er en ventil du kan bruke til å koble til en ekstern luftkilde. Den brukes etter at bussen er parkert for natten for å unngå å tømme trykkluftsystemet for luft.

Jekk

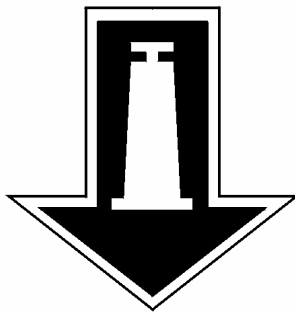
Bussen har spesielt utformede løftepunkter som møter kravene til de relevante sikkerhetsforskriftene. For instruksjoner om å bruke jekken og å skifte hjul, se egen veiledning for “Løftepunkter og dekkpunktering”.

Merk: Jekken som følger med bussen skal kun brukes til å løfte bussen for å skifte dekk.

ADVARSEL

Påse alltid at bussen står på en jevn overflate og ikke kan begynne å bevege seg. Sett stoppeklosser foran hjulene eller bruk slepestangen til å feste bussen til et annet kjøretøy.

T0008922

Verktøykasse

Verktøykasse med innhold. Ta kontakt med forhandleren for bestilling.

Et eksempel på en fullt utstyrt verktøykasse:

Verktøy	Delenr.
Pumpenippel	342 781
Nippel.....	342 782
Slangeklips (2 stk.)	942 458
Slange (6,3 x 4).....	942 868
Hammer	962 207
Kombinasjonsskrutrekker	991 175
Skiftenøkkel.....	995 156
Polygrip-tang	995 184
Verktøybag	1 577 384
Håndtak (2 deler)	1 577 686
Jekkeforlengelse	1 586 079
Sveiv (turbuss)	1 590 997
10-tonns jekk (turbuss)	3 124 497
10-tonns jekk (by).....	3 178 732
Rørpipenøkkel (M22)	21 045 767

Motorkontrollpanel

Motorkontrollpanelet er plassert under motorens frontluke. Denne må bare brukes av servicepersonale når motoren må slås av og startes ved sjekk og reparasjonsarbeid.

1 Motorens avstengningsbryter

Motoren stoppes ved å trykke på motorens avstengningsbryter (1).

For å starte motoren må tenningen slås av og deretter på igjen fra førerplassen, ellers vil bare startmotoren fungere.

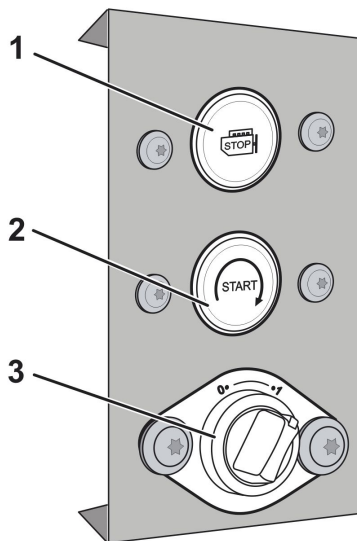
Merk: Motoren kan ikke startes så lenge motorens avstengningsbryter er trykket.

2 Startknapp

Når bryteren (3) er aktivert (posisjon 1) og tenningen er slått på fra førerplassen, kan du kjøre motoren med startknappen (2).

3 Bryter

Når du setter bryteren (3) til AV-posisjonen (posisjon 0), kan ikke motoren startes verken fra førerstedet eller fra motorrommet.

T0090619

ADVARSEL

Når det utføres arbeid i motorrommet, må bryteren (3) være i AV-posisjonen (posisjon 0).

Nødutganger

Åpne døren fra utsiden

Ventilen som er plassert ved siden av hver dør, brukes til nødåpning av døren. Når ventilen vris, kuttet trykklufttilførselen slik at døren kan åpnes manuelt.

Etter at trykklufttilførselen til døren er kuttet, tennes indikatoren på displayet, knappen for nødnullstilling av nødventilene på instrumentpanelet lyser rødt og knappene for åpning av dørene på instrumentpanelet blinker. Trykkluftsystemet gjenopprettes til normal tilstand ved å trykke på knappen (se "Tilbakestille nødventilene", side 37) og døråpningsknappene på instrumentpanelet.

Merk: Lydalarmen vil bli utløst når dørbremsen avsikres eller bussen begynner å bevege seg etter at nødventilen for åpning av dør er brukt.

Merk: Nødsystemet for åpning av dør vil ikke stoppe lufttilførselen for nødåpning av dørene når bussen går i en hastighet på over 5 km/t.

Merk: Hvis nødventilen brukes mens bussen går i en hastighet over 5 km/t, lyser knappen for tilbakestilling av nødventilene på instrumentpanelet i 6 sekunder.

T8095036

Hjul for nødåpning av dør.

T3095017

Åpne døren fra innsiden

Ventilen som er plassert ved siden av hver dør, brukes til nødåpning av døren. Når knappen trykkes, kuttet trykklufttilførselen slik at døren kan åpnes manuelt.

Etter at trykklufttilførselen til døren er kuttet, tennes indikatoren på displayet, knappen for nødnullstilling av nødventilene på instrumentpanelet lyser rødt og knappene for åpning av dørene på instrumentpanelet blinker. Trykkluftsystemet gjenopprettes til normal tilstand ved å trykke på knappen (se "Tilbakestille nødventilene", side 37) og døråpningsknappene på instrumentpanelet.

Merk: Lydalarmen vil bli utløst når dørbremsen avsikres eller bussen begynner å bevege seg etter at nødventilen for åpning av dør er brukt.

Merk: Nødsystemet for åpning av dør vil ikke stoppe lufttilførselen for nødåpning av dørene når bussen går i en hastighet på over 5 km/t.

Merk: Hvis nødventilen brukes mens bussen går i en hastighet over 5 km/t, lyser knappen for tilbakestilling av nødventilene på instrumentpanelet i 6 sekunder.

T8094921

Knapp for nødåpning av dør.

T3095017

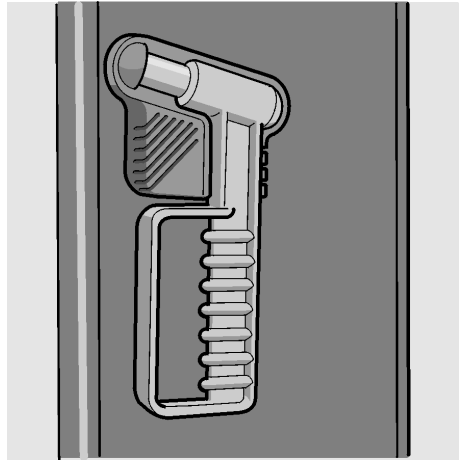
Vinduer

Det finnes en nødhammer som skal brukes til å knuse vinduene i en nødssituasjon. Denne hammeren er plassert stående mellom vinduene.

FORSIKTIG

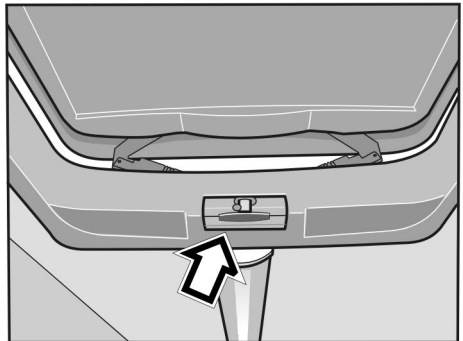
Når man går ut av bussen gjennom vinduet må man passe seg for knust glass.

T0008902

Tak, takluker

For å åpne takluken i nødssituasjoner, trekk i håndtakene på takluken og dytt luken oppover.

T8010110

OBD-system

Kjøretøyet er utstyrt med et OBD-system (On-Board Diagnostics (innebygd diagnostikk)). Dette systemet overvåker om sammensetningen av eksosgasser svarer til EUs lovfestede regler.

T0082911

OBD-systemet overvåker:

- NO_x-nivåer (nitrogenoksid) i eksosen.
- PM-nivåer (partikkel) i eksosen.
- Kvalitet og tilgang til AdBlue.
- Andre funksjoner i motoren og eksosutslippskontrollsystemet.

Systemfeilen klassifiseres i samsvar med graden av innflytelse på eksosgassenes etterbehandlingsprosess.

A. stor innflytelse

B. middels innflytelse

C. liten innflytelse

Hvis det oppstår en feil, utløses en feilkode. “MIL”-symbolet (Malfunction Indicator Lamp) (varsellampe) på dashbordet lyser og blinker, se “Blinkekoder”, side 105.

Blinkekoder

MIL-symbolet blinker eller lyser avhengig av funksjonsfeilens klassifisering og om motoren går eller er slått av.

Hvis symbolet lyser i de første 15 sekundene eller lyser konstant under kjøring, er det en feil.

Ta kontakt med et autorisert Volvo-verksted.

Når tenningsnøkkelen er satt i posisjon “II” uten at motoren startes, og MIL-symbolet begynner å blinke i forskjellige sekvenser som melder om status på systemet, se “Blinkesekvens”, side 106.

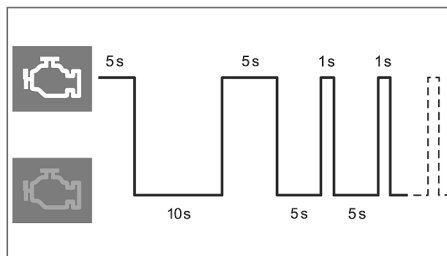

T0082911

106 Etterbehandlingssystem for eksos

Blinkesekvens

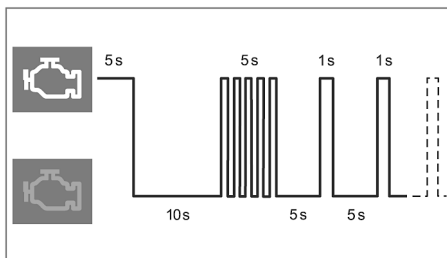
Normal tilstand, ingen feil.

T0088331

Normal tilstand, ingen feil.

Det var imidlertid umulig å utføre visse tester på grunn av uoverensstemmelser i systemet.

T0088332

Andre blinkesekvenser betyr at systemet ikke er i samsvar med lovbestemmelsene eller at OBD-systemet ikke fungerer som det skal. Ta kontakt med et autorisert Volvo-verksted.

SCR-systemovervåking

Føreren må varsles når eksosutslippskontrollsystemet ikke fungerer. Kjøretøyets ytelse vil bli forringet hvis det oppstår en feil i systemet eller AdBlue-tanken er tom.

Systemet overvåker:

- Lavt AdBlue-nivå.
- Feil AdBlue-forbruk.
- Dårlig AdBlue-kvalitet.
- Komponenter som påvirker nitrogenoksidnivået i eksosen.

Se egen førerveiledning for “Display” for mer informasjon om symboler og meldinger som vises på førerdisplayet.

Dieselpartikkelfilter

Filteret reduserer utslipp av karbon (PM), hydrokarboner (HC) og karbonmonoksid (CO). Det må benyttes svovelfri drivstoff hvis dette skal virke.

Sot

Filteret samler sotpartikler. Mange partikler i filteret betyr høyere mottrykk for eksosen, noe som kan føre til et noe høyere drivstofforbruk og fare for unødig motorslitasje. For å hindre dette er det et system som fjerner sot ved automatisk å brenne bort partiklene. Denne brenneprosessen er aktiv regenerering, og innebærer å varme opp filteret slik at partiklene forbrennes. Regenerering utføres automatisk, se “Automatisk regenerering”, side 109.

Sotnivået vises på førerdisplayet; se egen førerveiledning for “Display”.

Aske

Filteret fjerner også uorganiske sammensetninger (aske) fra eksosen, som kommer fra tilsetningsstoffer i motoroljen. Aske kan ikke brennes bort, og jevnlig service av partikkelfilteret er derfor nødvendig. Serviceplan, se egen serviceinformasjon.

Askenivået vises på førerdisplayet; se egen førerveiledning for “Display”.

Automatisk regenerering

Automatisk regenerering aktiveres når det er nødvendig. Regenerering finner bare sted under kjøring og når belastningen er tilstrekkelig høy til å nå en tilstrekkelig høy temperatur. Regenerering avbrytes ved lave eksostemperaturer, men vil gjenopptas automatisk når eksostemperaturen er tilstrekkelig høy igjen.

Se egen førerveiledning for “Display” for mer informasjon om symboler og meldinger som vises på førerdisplayet.

110 Tips for drivstoffpåfylling

Drivstoffpåfylling

Merk: Fyll bare på drivstoff på angitte steder.

Påfyllingsrøret befinner seg på kjøretøyets side, bak et deksel.

Tips for drivstoffpåfylling:

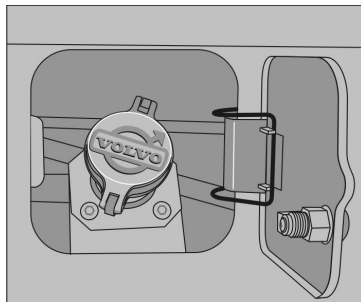
- 1 Åpne dekselet og påfyllingsluken.
- 2 Sett drivstoffslangens munnstykke inn i åpningen på påfyllingsrøret.
- 3 Fyll tanken.
- 4 Når tanken er fylt, henger du munnstykket tilbake.
- 5 Lukk påfyllingsluken og dekselet.

Hvis kjøretøyet er utstyrt med tilleggsvarmer, kan denne ha en egen drivstofftank.

FORSIKTIG

Bare bruk drivstoff som møter kravene fra produsenten. Unngå å søle drivstoff på lakkerte flater.

T2088674

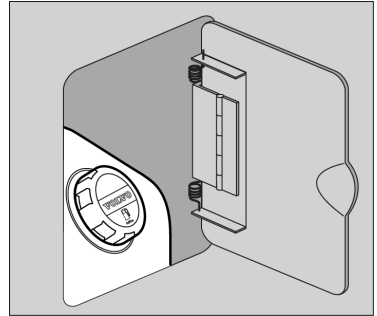
Påfylling av AdBlue

AdBlue-tanken befinner seg på siden av kjøretøyet.

AdBlue-tankens påfyllingsrør har en magnet som åpner påfyllingsmunnstykket. Dette er for å unngå å fylle AdBlue i feil tank ved et uhell.

AdBlue-forbruket er cirka 4–5 % av drivstofforbruket.

Når AdBlue-nivået i tanken faller under en bestemt verdi, vises symbolet og meldingen på displayet; se egen førerveiledning for “Display”.

T2061627

Kontrollere før kjøring

Inspiser antiklemsystemet for bussens dører før kjøring. Når dørpanelet møter motstand under åpning, skal døren stoppe. Når dørpanelet møter motstand under lukking, skal døren begynne å åpne igjen.

Pass på at:

- alle luker er lukket
- all belysning fungerer på korrekt måte
- vindusviskerne/-spylerne fungerer på korrekt måte
- sikkerhetsutstyr er på plass
- retningsindikatorene og lydhorn fungerer på korrekt måte
- dekktrykket er korrekt og at ingenting sitter fast mellom de bakre tvillinghjulene
- nødåpningssystemet for dørene fungerer på korrekt måte.

ADVARSEL

Dersom følerkantene ikke fungerer er det fare for at passasjerer kan påføres skader.

Kontrollere varsellamper

Når nøkkelen er i **I**-posisjonen, utfører kontrollsystemet en funksjonstest av varsellampene.

Alle varsellamper og LED-lamper for indikatorene lyser i cirka 5 sekunder.

ABS/EBS-funksjonslampen / lyser litt lengre enn de andre lampene. Hvis dette lyset forblir på, indikerer det at en feil er registrert i ABS/EBS-systemet.

Daglig kontroll av væskenivået

Nivåene av motorolje, servostyringsvæske, kjølevæske og hydraulikkvæske skal kontrolleres daglig. Beholderne befinner seg i bakre del av kjøretøyet.

Merk: Nivåer skal sjekkes med motoren avslått, men fortsatt varm. Dette gjøres best i slutten av en reise, da motoren vil ha nådd driftstemperaturen.

Hvis nivået i en av tankene er for lavt, vises tilsvarende symbol og melding på displayet. Se bruksanvisnings-“displayet”.

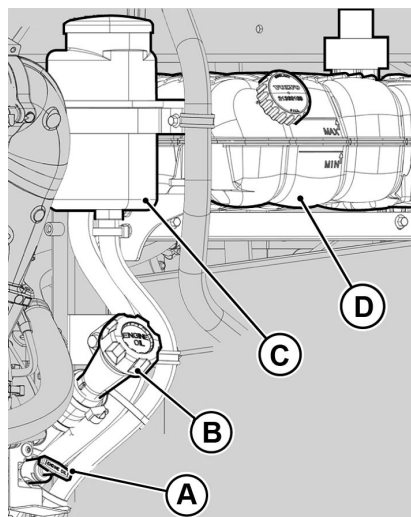
Motorolje

Det er svært viktig for optimal motorsmøring at oljenivået holdes på optimalt nivå.

For høyt oljenivå kan føre til økt oljeforbruk, hvilket kan føre til tett lydpotte og veivhus.

For lavt oljenivå kan føre til at motoren blir for varm, hvilket kan gi for stor slitasje på motoren og utbrente stempler.

Sjekk av oljenivå kan også utføres på display, se egen håndbok “Display”.

114 Oppstart og kjøring

Sjekke oljenivået

Gjør følgende for å sjekke nivået av motorolje:

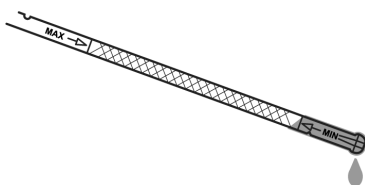
Varm motor:

- 1 Parker kjøretøyet på et flatt underlag.
- 2 Slå av motoren. Vent minst 3 minutter før oljenivået sjekkes.

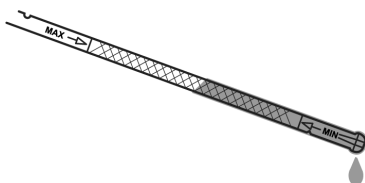
Punkt 3-6, se beskrivelsen nedenfor.

Kald motor:

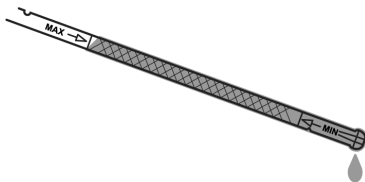
- 1 Parker kjøretøyet på et flatt underlag.
- 2 Slå av motoren. Vent fire timer før oljenivået sjekkes for å få en korrekt måling.
Hvis motoren slås av før oljen har fått driftstemperatur, tar det tid for oljen å renne ned i bunnkaret.
- 3 Åpne motorluken.
- 4 Trekk ut oljepeilepinnen (A), og tørk den ren med en fille.
- 5 Sjekk oljenivået på peilepinnen. Avles alltid oljenivået på den nederste kanten i det tørre området på peilepinnen.
- 6 Fyll på olje etter behov (B). Oljenivået skal ligge i området av 50 prosent mellom MIN og MAX. Pass på å ikke helle.

Hvis oljenivået er på MIN-merket, fyll på olje til 50 prosent mellom MIN og MAX.

Hvis oljenivået er optimalt, 50 prosent mellom MIN og MAX, ikke gjør noe.

Hvis oljenivået er på MAX-merket, ikke gjør noe.

PAS-systemvæske

Kontroller at oljenivået i beholderen er mellom MAX- og MIN-markeringene

(C). Hvis nødvendig, etterfyll servostyringsvæsken.

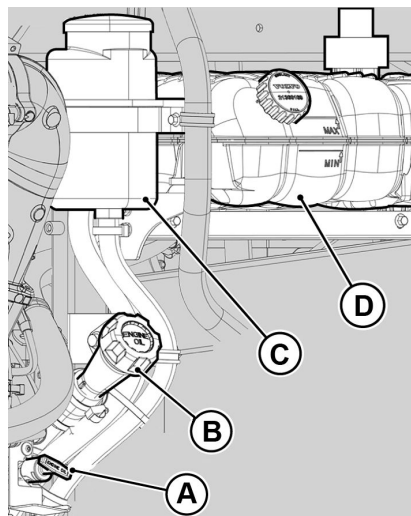
Kjølevæske

Kjølevæsknivået kontrolleres på displayet; se egen veiledning for "Display". Etterfyll med kjølevæske ved behov.

ADVARSEL

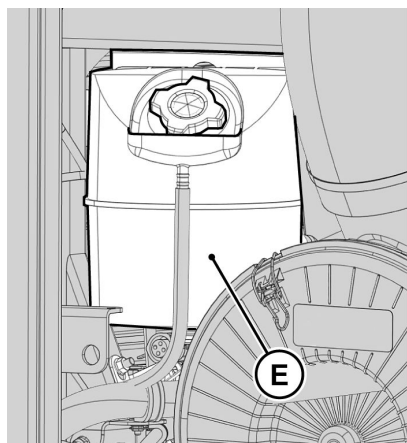
Vær forsiktig når du åpner lokket på kjølevæskebeholderen (D). Hvis motoren er varm, er kjøleanlegget trykksatt.

T0082690

Hydraulisk olje

Kontroller at oljenivået i beholderen for hydraulikkvæske er mellom MAX- og MIN-markeringene (E). Etterfyll med hydraulikkolje ved behov.

T0082700

Sjekk av dekktrykk

For lavt dekktrykk fører til mye større drivstofforbruk. Dekk slites også raskt hvis trykket ikke er riktig.

Det er derfor viktig å sjekke dekktrykket regelmessig for å legge alt til rette for trygg og økonomisk kjøring.

Anbefalt dekktrykk

Følg dekkfabrikantens anbefalinger. Hvis slike anbefalinger ikke finnes, kan dekktrykk på plansjen under brukes inntil videre.

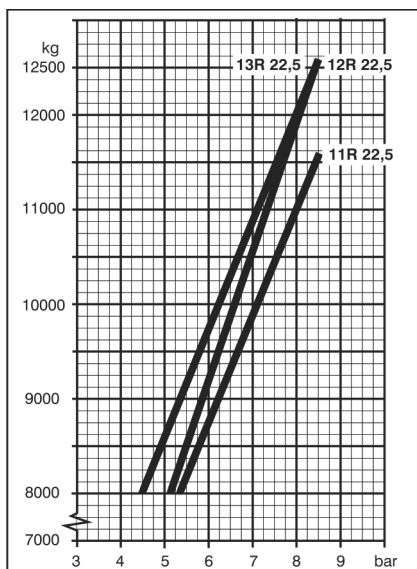

FORSIKTIG

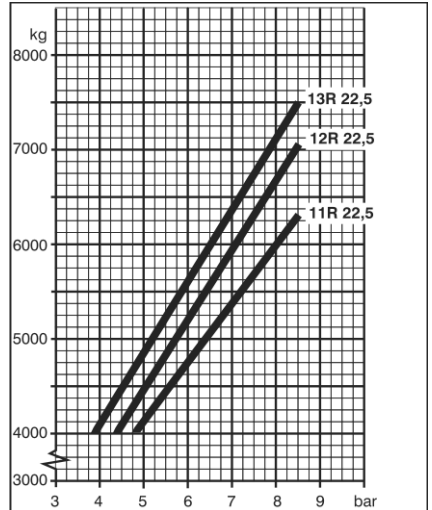
Dekktrykk som er vist på plansjen under, er basert på håndboken fra ETRTO (European Tyre and Rim Technical Organisation).

ETRTO har oversikt over alle større dekkfabrikanter, og standardtrykktabellene under brukes av dem som en kilde til ønskede trykkverdier.

Dobbelt montering

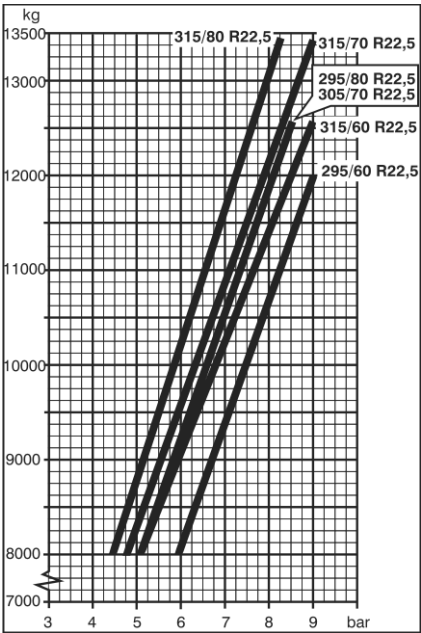
Enkelt montering

T0104391

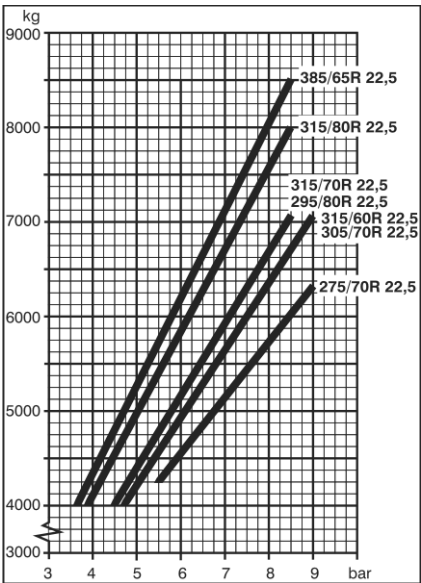
118 Oppstart og kjøring

Dobbelt montering

T0104393

Enkelt montering

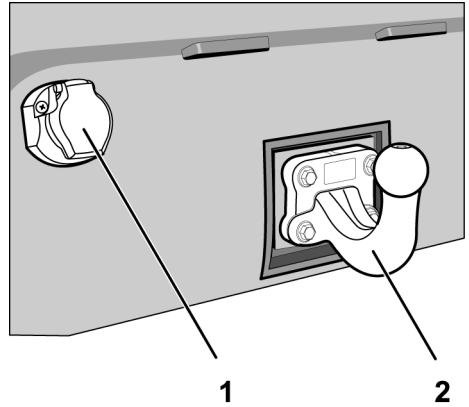

T0104392

Slepestangfeste

Bussen kan være utstyrt med en trekkrok (2) og strømkontaktstykke for tilhenger (1). Strømtilførselskontakten kan være plassert på ulike steder. Den samlede tillatte tilhengervekten er begrenset til 3,5 tonn.

Merk: Før du kjører må du kontrollere at lysene på hengeren fungerer korrekt.

Start av motoren

Starte

Når motoren startes, må parkeringsbremsen kobles inn og girspaken må stå i nøytral posisjon, dvs. N.

Starte en kald motor (forvarmingsfunksjon)

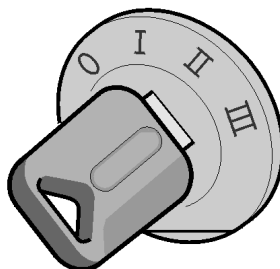
For å unngå røyk når motoren startes i temperaturer på cirka -10°C og lavere, kan motorens innsugingsluft bli varmet opp.

FORSIKTIG

Ikke øk motorturtallet når det er kaldt. I svært lave temperaturer (-20°C og under) kan ikke en kald motor gå med turtall på over 1000 o/min.

- 1 Sett tenningen på **II**.
Hvis forvarming kreves, vil den starte automatisk og fortsette så lenge kontrollampen "Forvarming aktivert" lyser på instrumentpanelet. Det kan ta opptil 50 sekunder, avhengig av temperaturen på kjølevæsken.
- 2 Vent til indikatoren slukker.
- 3 Vri deretter til start **III** for å starte motoren.

T0008969

T0082920

Start av varm motor

Starte motoren:

- 1 Drei nøkkelen i startbryteren eller tenningsknotten til tenningsposisjonen.
- 2 Vent i minst 5 sekunder (eller til indikatoren for “Forvarming aktivert” slukker).
- 3 Start motoren ved å vri nøkkelen i startbryteren eller tenningsknotten til startposisjonen.

Hvis starteren overopphetes, vises en melding på displayet. Vent i noen minutter før du forsøker igjen. På noen versjoner er ventetiden vist på displayet; se egen førerveiledning for “Display”.

Stoppe motoren

Motoren slås av ved at tenningsnøkkelen settes i STOPP-posisjonen. I en nødsituasjon kan du slå av motoren ved å bruke nødstoppbryteren for motoren, se “Nødstopp”, side 37.

Kontroller etter at motoren har blitt startet.

Varsellampen for kjølevæsknivå lyser i cirka ett sekund etter at motoren startes. Varsellampen for parkeringsbremsen lyser når parkeringsbremsen er aktivert. Når du kopler ut parkeringsbremsen, vil lampen fortsette å lyse til trykket øker til cirka 540 kPa. Varsellampen for servicebremsen samt “STOPP”-indikatoren skal lyse til trykket i trykklufttankene når tilstrekkelig høyt nivå.

ADVARSEL

Ikke kjør før varsellampene slukkes.

Servostyring

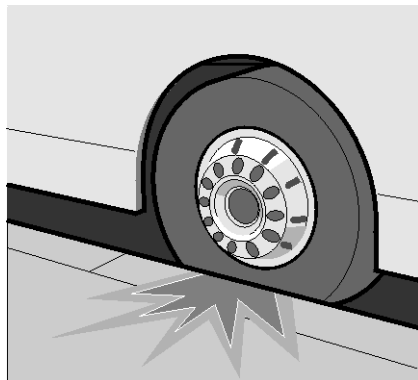
Hvis hjulet av en eller annen grunn er blokkert på en side, for eksempel fordi det står mot en fortauskant, kjører du forsiktig fremover mens du vrir rattet for å få løs hjulet. Bruk aldri makt for å svinge hjulene.

Ikke prøv å snu bussen ved å bruke overdreven kraft på rattet. Å bruke overdreven kraft til å vri rattet fører til at trykket i styresystemet øker og kan forårsake overoppheting som i sin tur kan skade oljepumpen.

FORSIKTIG

Hvis servostyringen ikke fungerer på korrekt måte kan det føles som at styresnekken blokkeres. Dette er imidlertid ikke tilfelle, men styringen av bussen krever mye større kraft.

T0008960

Sikker kjøring

- 1 Kontroller om indikatorene viser normale verdier etter at motoren er startet og mens du kjører. Hvis en varsellampe tennes under kjøring, må du stanse bussen og finne årsaken.
- 2 Rus aldri en kald motor! Unngå tomgangskjøring av motoren over lengre tid.
- 3 Aldri dekk til radiatoren! Termostaten holder en konstant temperatur uansett utvendige forhold. Kontroller kjølevæsknivået med jevne mellomrom, og bruk alltid riktig væsketype. Kontroller også de hydrauliske slangene og remstrammingen. Ikke kjør med et kjøle- eller varmesystem som lekker.
- 4 Ikke kjør før varsellampene for bremsesystemet slukkes. Ikke glem parkeringsbremsen. ABS/EBS-kontrollampene kan lyse, noe som indikerer feil i ABS/EBS.

- 5 Hvis ett av forhjulene er blokkert sidelengs må du aldri prøve å tvinge dem til å svinge ved å bruke overdreven makt på rattet.
- 6 Du kan bruke retarderen mens du kjører i nedoverbakke for bremse gradvis. Når du kjører under glatte forhold må du være ekstra oppmerksom eller deaktivere retarderfunksjonen helt.
- 7 Når du kjører på glatte overflater, f.eks. i snø eller kraftig regnvær må du redusere hastigheten og unngå raske bevegelser med rattet. Brems ned og gi gass forsiktig for å gjøre reisen så sikker som mulig for passasjerene. Kjøring under glatte forhold krever ekstra oppmerksomhet når det er sterke sidevinder. Sidevinder kan produsere en løftende kraft som påvirker den fremre akselen.

Økonomisk kjøring

Som fører er du det viktigste leddet i kjeden for å oppnå den totalt sett beste kjøreøkonomien.

- 1 **Kjør motoren varm så raskt som mulig.** En varm motor og giroverføring bruker mindre drivstoff enn en kald motor (dessuten er slitasjen mindre).
- 2 **Håndter gasspedalen med forsiktighet.** Ikke "pump" gasspedalen. Pumping øker drivstofforbruket uten å øke hastigheten.
- 3 **Høyre hastigheter betyr høyere drivstofforbruk,** bl.a.på grunn av at luftmotstanden blir høyere når farten økes. Hard side- og motvind øker forbruket ytterligere.
- 4 **Riktig og korrekt service hjelper til med å holde bussen i god stand. Dette vil også hjelpe til med å opprettholde et lavt drivstofforbruk.**

Kjøre i kaldt vær

Før du kjører i kaldt vær (omgivelsesforhold +5 °C eller lavere), vær oppmerksom på følgende punkter:

- 1 Kjølesystemet må beskyttes mot frysing.
- 2 Spylervæskerbeholderen må fylles med frostvæske.
- 3 Batteriene må være i god stand. I lave temperaturer faller batteriets kapasitet til å forsyne strøm, f.eks. når man starter motoren. Pass på at polene til batteriet er helt rene og at kabelterminalene er korrekt strammet til og dekket med smørefett. Det må også være korrekt mengde elektrolytt i hver celle.
- 4 Kontroller tilstanden til klemmene, og fest klemmene med egnet verktøy.
- 5 Motoroljen, så vel som girkasse- og bakakseloljen må ha korrekt viskositet.

Fyll opp tankene med frostvæske. Dette reduserer faren for at voks setter seg fast i drivstoffsystemet. Hvis dette allerede har inntruffet må man skifte oljefiltrene og fylle opp tankene med frostvæske. Hold tankene så fulle som mulig.

Trykkluftssystemet er særlig utsatt for lave temperaturer. Overdreven kondensering i primærtanken indikerer at lufttørkeren ikke fungerer på korrekt måte. Tøm beholderen og skift ut ønsket kassett i lufttørkeren. Hvis ingen av disse tiltakene hjelper kan du bruke en ekstern varmekilde til å tine opp systemet.

Sikkerhet

FORSIKTIG

Passasjerenes sikkerhet skal være din første prioritet!

Hvis det hender noe uventet, må du gå frem som følger:

- 1 Stopp bussen på et sted det er trygt for passasjerene og der bussen selv ikke utgjør noen fare for andre trafikanter.
- 2 Åpne dørene. Bruk nødventilen som er plassert i nærheten av døren ved behov.
- 3 Sett tenningsnøkkelen i posisjon 0.
- 4 Slipp ut passasjerene.
- 5 Slå av hovedstrømbryteren. Se kapittel “Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet”, side 36.
- 6 Bruk nødbryteren hvis det er nødvendig; se “Nødstopp”, side 37.
- 7 Slå om nødvendig på nødblinklysene, se “Farevarsellamper”, side 35.
- 8 Plasser en varseltrekant bak bussen. Husk at avstanden mellom varseltrekanten og kjøretøyet bestemmes av lokale myndigheter.
- 9 Ring et servicesenter og beskriv problemet.

Hvis motoren ikke fungerer

Hvis motoren ikke vil starte, kontroller at:

- 1 Hovedstrømbryteren i batterirommet er i PÅ-posisjonen.
- 2 Dekselet på nødbryteren er nedfelt.
- 3 Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet er satt til på.
- 4 Girvelgeren er i nøytral posisjon, dvs. N.
- 5 Parkeringsbremsen er aktivert.
- 6 Strømbryteren i motorkontrollpanelet i motorrommet står i stilling **1**.

Motoren kan ikke heller startes hvis batterispenningen er for lav (under 18 V).

Motoren vil ikke starte hvis motordekselet er åpent. I slike tilfeller vises symbolet på displayet.

T3018116

Punkteringer

Det er flere sikkerhetskrav som må tas med i betraktningen når man skal håndtere en punktering. For detaljert informasjon om skifting av dekk, se egne driftsinstruksjoner, “Jekkepunkter og punkteringer”.

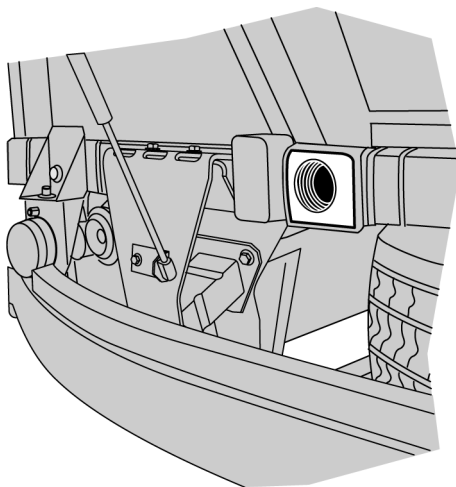
Punkterte luftbelger

I tilfelle punktering i en av luftfjæringsbelgene, **må** du redusere farten til **20 km/t** og kjøre bussen til nærmeste autoriserte Volvo-verksted.

Tauing

Hvis det er problematisk å kjøre, må du kanskje slepe den til verksted. I denne situasjonen må du først gå gjennom noen forberedende trinn.

- Lås hjulene med klosser.
- Fjern propellakselen.
- Sett i slepestikkkontakten og slepestangens splint.
- Fest slepestangen til bergingsbilen og bussen som skal slepes.
- Fri ut parkeringsbremsen mekanisk. “Mekanisk frigjøring av parkeringsbrems”, side 135
- Slå av TCS. Ellers kan systemet aktiveres og kobles fra bergingsbilen. “Antispinnssystem (TCS)”, side 41

Plassering for slepestangfeste, foran

ADVARSEL

Hvis drivhjulene har bakkekontakt, skal du **alltid** koble ut drivakselen før sleping. Girkassen vil skades hvis drivakselen ikke er utkoblet før bussen slepes.

Merk: Bruk alltid slepeøre og koblingsbolt under sleping. Slep aldri ved hjelp av understellbeskyttelsen foran. Understellbeskyttelsen er ikke konstruert for å kunne utsettes for så stor belastning.

Den midterste delen av støtfangeren bak må fjernes for å få tilgang til kroken bak for slepestangen.

132 Hvis noe skulle skje

Ved punkteringer må dekket repareres før tauing.

Merk: Tauestangtilkoblingene brukes kun til tauing. De skal ikke brukes til bergingsaksjoner.

Merk: Ved å feste en lavt montert kobling på bussen for hengeren vil man redusere bakkeklareringen. Det kan skade bussen å komme i kontakt med bakken!

Merk: TCS bør slås av hvis en av akslene heves under tauing.

ADVARSEL

Bussen er tung å styre når den blir tauet fordi servostyringen ikke fungerer så lenge motoren ikke er i gang.

Brann

Hvis det oppstår brann i motorrommet, tennes STOPP-indikatoren, en alarm høres og symbolet vises på displayet.

Bussen er utstyrt med brannslukningsutstyr – Fogmaker. Du finner mer informasjon i den medfølgende brukerhåndboken for “Fogmaker”.

FARE

Slå av motoren umiddelbart! Hvis kjøleviften er i gang, presser den oksygen inn i motorrommet og gir dermed næring til flammene.

T0012298

Røyk

Bussen er utstyrt med røykvarslingssystem. Røykvarslere er plassert tre steder i bussen.

- 1 Toalett
- 2 Bagasjerom
- 3 Soveplass for føreren

Hvis røyk registreres, avgis et akustisk signal, og et symbol vises på displayet.

Stopp bussen og luft på de stedene der røykvarslerne er plassert, hvis alarmen går. Systemet vil nullstilles når bussen startes igjen, hvis faktoren som utløste alarmen, forsvinner.

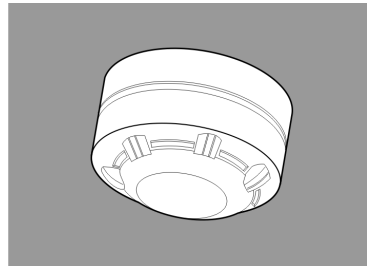

FARE

Hvis alarmen går, stopp straks bussen, slå av motoren og all strømforsyning i bussen. Sjekk og fjern om mulig årsaken til alarmen.

T0012298

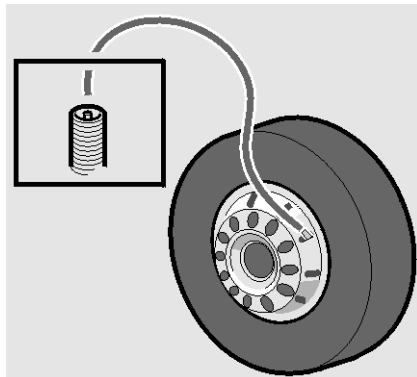

T3099855

Frigjøre parkeringsbremsen

Frigjør parkeringsbremsen med luft fra bussdekkene

- 1 For å hindre at bussen beveger seg, må du blokkere hjulene eller feste bussen med en slepestang til et annet kjøretøy.
- 2 Koble til klemmehodet på luftfyllingsslangen til dekkventilen på ett av dekkene.
- 3 Flytt parkeringsbremskontrollen til kjøreposisjon.
- 4 Mens du trykker den andre enden av luftfyllingsslangen mot pumpenippelen må du trykke inn blokkeringsventilen. Nå er bremsesystemet fylt med luft fra dekket. Påfyllingen kan avsluttes med én gang luftstrømmen stopper.

T0009182

ADVARSEL

Blokker hjulene slik at bussen ikke begynner å bevege seg når parkeringsbremsen frigjøres.

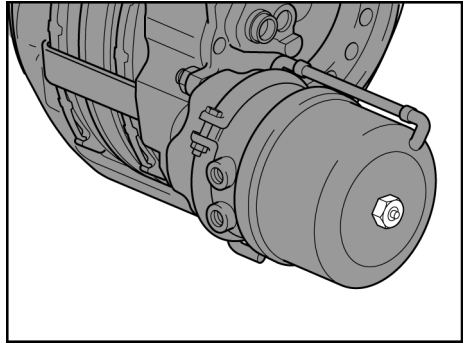
Mekanisk frigjøring av parkeringsbrems

Ved sleping over store distanser, eller når parkeringsbremsen ikke kan utløses med luft fra bussens dekk, kan parkeringsbremsen utløses mekanisk.

ADVARSEL

Etter mekanisk utløsning av parkeringsbrems, vil bussen ikke ha mulighet til å bremse.

TS014635

For å utløse parkeringsbremsen mekanisk,

- 1 Blokker hjulene eller koble trekkstangen til bergingsbilen for å hindre at bussen triller.
- 2 Fyll om mulig bremsesylingerne med luft - dette vil gjøre det enklere å rotere utløsningsmutteren.
- 3 Løsne utløsningsmutteren som sitter på begge bremsesylingerne på drivakselen, for å utløse bremsen. Etter tre omganger vil den røde pinnen komme ut av mutteren. Løsne mutteren til den stopper. Parkeringsbremsfjærene må trykkes helt sammen for at bremsen skal utløses (ca. 45 omdreininger).
- 4 Bussen kan nå taues. Det er mer informasjon i den separate brukerhåndboken "Utskifting av hjul og belg".
- 5 Sett skruene i sin opprinnelige posisjon etter berging, og sett på plass alle plastpluggen.

Løsne mutteren

Skifte batteriene

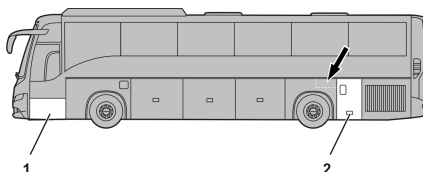
Forbruksbatterier og startbatterier

Systemet består av to forbruksbatterier og to startbatterier.

Merk: Batterier inneholder syre, som er korroderende og giftig. Det er derfor viktig å håndtere batteriet i tråd med miljøkravene. La Volvo-forhandleren hjelpe deg med dette.

Merk: Når batteriet skiftes, må klemmene sikres med egnet verktøy.

Når du skifter batterier, må begge batteriene ha nøyaktig samme kapasitet og være like gamle. Når batteriene kobles til, må du kontrollere at du bruker samme polaritet.

T8088705

1 – forbruksbatterier

2 – startbatterier

Skifte forbruksbatterier:

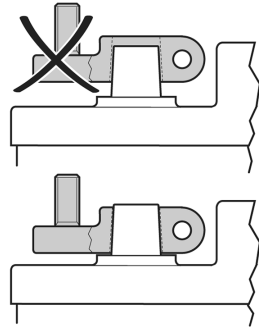
- 1 Slå av hovedstrømbryteren i batterirommet.
- 2 Koble kabelklemmen fra batteriets minuspol.
- 3 Koble kabelklemmen fra batteriets plusspol.
- 4 Koble fra ledningen som kobler sammen batteriene.
- 5 Skift batteriet.
- 6 Rengjør kabelklemmene og batteritilkoblingsstiftene.
- 7 Koble til ledningen som kobler sammen batteriene.
- 8 Koble til batteriets positive kabelklemme.
- 9 Koble til batteriets negative kabelklemme.
- 10 Polene på batteriet må beskyttes mot korrosjon.
- 11 Slå på skillebryteren til hovedtilførselen.

ADVARSEL

Feil tilkobling vil føre til alvorlig skade på det elektriske systemet.

Hvis nødvendig, rengjør kontaktflaten for korrekt montering. Feil montering gir høy fare for oksidering mellom øvre del av batteriterminalpinnen og kabelklemmen.

T0085106

Øverst: Feil installasjon. Terminalen er ikke presset ned på polen. Nederst: Riktig installasjon. Terminalen har blitt presset ned på polen.

138 Hvis noe skulle skje

Skifte startbatterier:

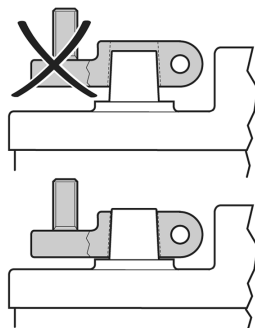
- 1 Slå av hovedstrømbryteren.
- 2 Koble batterikablene fra minuspolene på forbruksbatteriene.
- 3 Koble batterikablene fra minuspolene på startbatteriene.
- 4 Koble batterikablene fra plusspolene på startbatteriene.
- 5 Koble fra ledningen som kobler sammen startbatteriene.
- 6 Skift batteriet.
- 7 Rengjør kabelklemmene og batteritilkoblingsstiftene.
- 8 Koble til ledningen som kobler sammen startbatteriene.
- 9 Koble batterikablene til plusspolene på startbatteriene.
- 10 Koble batterikablene til minuspolene på startbatteriene.
- 11 Polene på batteriet må beskyttes mot korrosjon.
- 12 Koble batterikablene til minuspolene på forbruksbatteriene.
- 13 Slå på skillebryteren til hovedtilførselen.

ADVARSEL

Feil tilkobling vil føre til alvorlig skade på det elektriske systemet.

Hvis nødvendig, rengjør kontaktflaten for korrekt montering. Feil montering gir høy fare for oksidering mellom øvre del av batteriterminalpinnen og kabelklemmen.

T0085106

Øverst: Feil installasjon. Terminalen er ikke presset ned på polen. Nederst: Riktig installasjon. Terminalen har blitt presset ned på polen.

Hurtiglading

Kjøretøyet har en kontakt for en ekstern strømkilde ved siden av batterikassen.

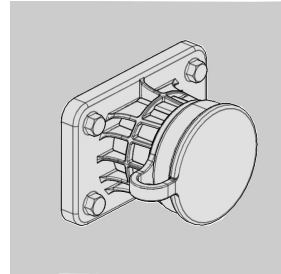
FORSIKTIG

Ved hurtiglading må først hovedbryteren og deretter batterifraskilleren slås av for å unngå overspenning i kjøretøyets strømkomponenter.

Systemet består av to forbruksbatterier og to startbatterier.

Hvis forbruksbatteriets kapasitet er for lav, må ekstern 24 V strøm kobles til. Start motoren.

Det er ikke mulig å starte motoren hvis kapasiteten på forbruks- og startbatteriene er for lav, før de er tilstrekkelig ladet.

T0076656

Startassistanse

FORSIKTIG

Ikke koble til starthjelpenordninger. De kan utgjøre en kilde til høyspenning. Slike spenninger kan skade styringsenhetene.

Hvis batterikapasiteten er for lav til å starte motoren, må ekstra batterier eller et annet kjøretøy brukes til starthjelp.

ADVARSEL

Batteriet avgir en gass med kraftige eksplosive egenskaper. Ett enkelt gnist, som kan komme av feiltilkobling av startkablene eller av at de beveges under startforsøket, kan være nok til at batteriet eksploderer og forårsaker alvorlig personskade/ødeleggelse. Batteriet inneholder svovelsyre som kan gi alvorlige brannskader. Hvis det kommer syre i øynene, på huden eller klærne, må det skylles med rikelig med vann. Tilkall øyeblikkelig legehjelp ved kontakt med øynene. Ikke bøy deg over batteriene.

Systemet består av to forbruksbatterier, to startbatterier og én batterilader. Batteriladeren er koblet til mellom start- og forbruksbatteriene, og sørger for at startbatteriene alltid er helt oppladet.

Lav kapasitet på forbruksbatteri:

- Koble ekstra batterier eller en annen strømkilde til forbruksbatteriene.

Lav kapasitet på forbruks- og startbatteri:

- Koble ekstra batterier eller en annen strømkilde til forbruksbatteriene. Startbatteriene må lades tilstrekkelig for at motoren skal kunne startes.
- Starte motoren umiddelbart: Koble ekstra batterier eller en annen strømkilde til forbruksbatteriene og startbatteriene.

Lav kapasitet på startbatteri:

Hvis forbruksbatteriene er ladet, men startbatteriene er utladet, kan det være en defekt komponent.

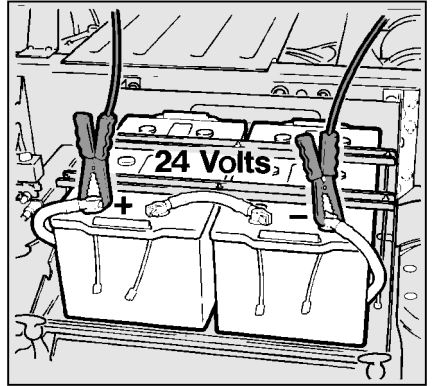
- For å starte motoren umiddelbart, må ekstra batterier eller en annen strømkilde kobles til startbatteriene.
- For å sikre at motoren kan startes neste gang, må ethvert funksjonstap først korrigeres.

142 Hvis noe skulle skje

- 1 Sett tenningsnøkkelen i posisjon 0.
- 2 Kontroller at den samlede spenningen i batteriet eller hjelpesystemet er 24 V.
- 3 Slå av motoren på “hjelpeskjoretøyet” og kontroller at ikke kjøretøyene berører hverandre.
- 4 Koble én tilkoblingsstift fra den røde ledningen til den positive tilkoblingsstiften på hjelpebatteriet. Den positive tilkoblingsstiften er merket rødt, med bokstaven P eller symbolet +.
- 5 Koble til den andre tilkoblingsstiften på den røde ledningen til den positive tilkoblingsstiften på batteriet i kjøretøyet som trenger hjelp. Den positive tilkoblingsstiften er merket rødt, med bokstaven P eller symbolet +.
- 6 Koble én tilkoblingsstift på den svarte ledningen til den negative tilkoblingsstiften på hjelpebatteriet, som er merket blått med bokstaven N eller symbolet -.
- 7 Koble den andre tilkoblingsstiften på den svarte ledningen til jordingspunktet litt unna batteriet i kjøretøyet som trenger hjelp.
- 8 Start motoren i “hjelpeskjoretøyet”. Kjør motoren i cirka ett minutt med et noe høyere turtall.

- 9 Start motoren på hjelpekjøretøyet.
- 10 Koble den svarte ledningsskoen fra jordingspunktet.
- 11 Koble den svarte ledningsskoen fra den negative tilkoblingsstiften på hjelpebatteriet.
- 12 Koble fra den røde ledningen.

Merk: Når kjøretøyet har blitt startet ved hjelp av startkabler, skal batteriet lades med en batterilader. Dynamoen kan aldri lade batteriet til 100 %. Under gode forhold oppnås et maksimalt nivå på 90 %.

T0008254

Batterifrasekiller

FORSIKTIG

Før du bruker batteriets hovedbryter må du alltid sette tenningen i STOPP-posisjon og slå av hovedstrømbryteren på kontrollpanelet (se “Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet”, side 36).

Batteriets hovedbryter brukes til å slå av strømtilførselen i kjøretøyet.

Vri batteriets hovedbryter til frakoblet posisjon (0) for å slå av all strømtilførsel.

ADVARSEL

Enkelte enheter vil fortsatt være spenningsatt også etter frakobling av batteriets hovedbryter. Hvis kjøretøyet er utstyrt med start- og utstyrsbatterier, **vil bare strømforsyning fra utstyrsbatteriene bli frakoblet**. For helt å koble fra utstyrs- og startbatteriene, må kablene til dem fjernes.

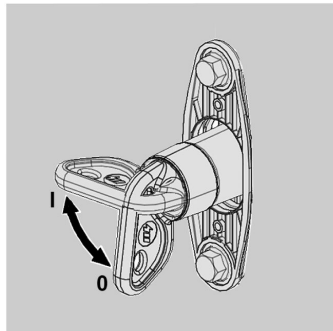
Merk: Ingen strømforsyning til enhetene kan føre til tap av minnefunksjon eller utløse en feilkode i kjøretøyet utstyr. Etter å ha slått av strømtilførselen i kjøretøyet, må du kanskje skrive inn koden til radioanlegget på nytt.

BATTERY SWITCH

BEFORE TURNING OFF : SWITCH OFF
THE MAIN SWITCH ON DASHBOARD

VOLVO

20885794

T0082702

Posisjon 0: frakoblet

Posisjon 1: aktivert

Busser med SCR:

Etter at motoren har stoppet, starter en pumpeprosess for rengjøring av dysene og rørsystemet til SCR (etterbehandlingssystem).

FORSIKTIG

For at rengjøringsprosessen skal fullføres må du, med motoren slått av, vente i minst 5 minutter før du slår av strømtilførselen med batteriets hovedbryter, ellers kan AdBlue i SCR-systemet fryse under lave temperaturforhold.

Busser utstyrt med digital ferdsskriver:

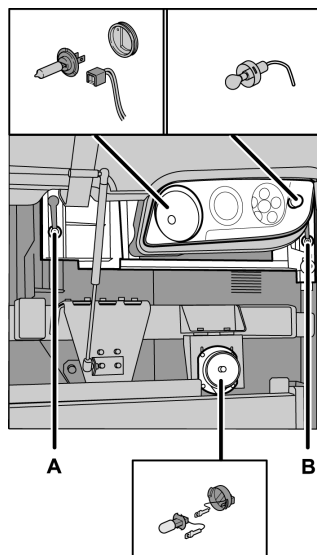
Umiddelbart etter at strømtilførselen er gjenopprettet, vises programvareversjonen i cirka 5 sekunder på skjermen på ferdsskriveren. Ferdsskriveren viser så symbolet “Ingen strøm” sammen med en hensiktsmessig melding. Dette symbolet slukkes automatisk etter en time, eller hvis ferdsskriveren aktiveres innen en time.

Utskifting av pærer

Frontlykter

- løft frontdekselet
- løsne skruene (A) og (B) som sikrer lampemodulen. Senk den forsiktig og fell ut den.
- koble fra strømforsyningskablene
- ta ut pæren.

Merk: Skift den ut med en ny 24 V-pære av samme type og strømklasse.

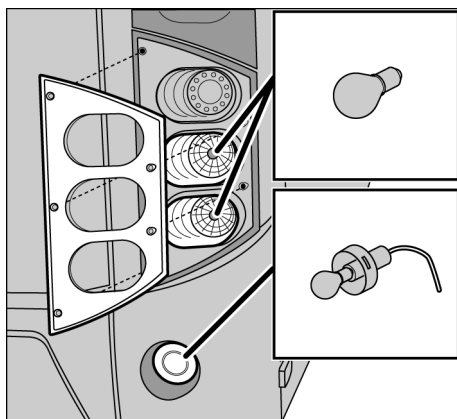

T8012393

Baklys

- ta bort de fem skruene som holder lampeglasset
- skift ut pæren
- kontroller om den fungerer korrekt før du skrur inn pæren

Merk: Pass på at pæren skiftes ut med en ny 24 V-pære av samme type og strømklasse.

T3019941

Xenon-lys

FARE

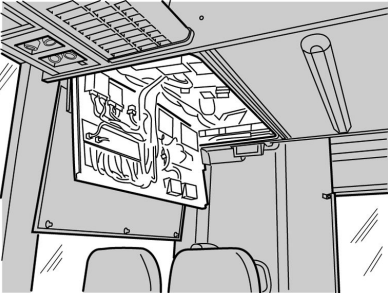
Xenon-lys kan kun byttes på et autorisert serviceverksted.

Prøv aldri å reparere lampene selv.

Xenon-pærenes tenningspenning kan være opptil **28 000 V**.

Sikringer og reléer

Sikringer og reléer er montert i elektrisitetsfordelingsenheten og i de fremre og bakre elektrisitetsboksene. Elektrisitetsfordelingsenheten er plassert n  r f  rer  n, for eksempel under innertaket foran i kjøretøyet.

T0015696

ADVARSEL

Bruk alltid sikringer med riktig kapasitet ved skifte. Bruk aldri større sikringer.

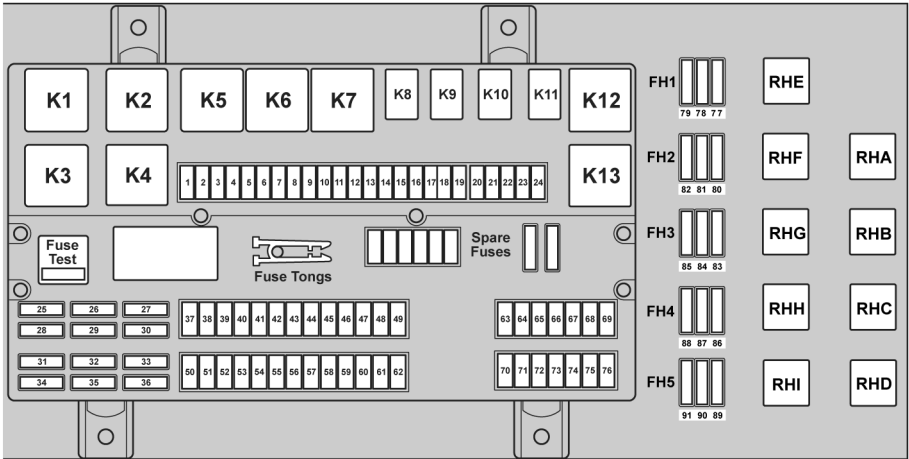

WARNING

ALWAYS REPLACE FUSES AND CIRCUIT BREAKERS WITH SAME CURRENT / AMPERAGE RATING. INCREASING FUSE OR CIRCUIT BREAKER RATING MAY RESULT IN ELECTRICAL CIRCUIT OVERHEATING AND POSSIBLY FIRE.

T0083390

Sikringer, elektrisitetsfordelingsenhet

T0083114

Sikringer, elektrisitetsfordelingsenhet					
F01	5 A	APBE (automatisk evakueringsparkeringsbrems)	F21	15 A	—
F02	10 A	—	F22	10 A	—

F03	10 A	Bagasjerombelysning	F23	5 A	ECS (elektronisk kontrollert fjær)
F04	5 A	—	F24	10 A	—
F05	5 A	BIC (instrumentpanel), OBD (innebygd diagnostikk), kontroller, brytere	F25	20 A	—
F06	5 A	ECU (generatorstyringsenhet), motorkomponenter	F26	30 A	—
F07	5 A	VECU (kjøretøyets styringsenhet)	F27	20 A	—
F08	5 A	BIC (instrumentpanel), OBD (innebygd diagnostikk), ferdsskriver	F28	20 A	EBS (elektronisk regulert bremsesystem)
F09	5 A	Hovedolje	F29	30 A	—
F10	5 A	Servostyring	F30	20 A	Tenning +15
F11	5 A	GECU (elektronisk styringsenhet for girvelger)	F31	20 A	—
F12	10 A	TECU (elektronisk styringsenhet for transmisjon)	F32	20 A	—
F13	15 A	Frontruteviskere og splere	F33	20 A	—
F14	10 A	Karosseri +15	F34	20 A	—
F15	10 A	—	F35	20 A	Utvendige lys foran
F16	5 A	—	F36	15 A	Kjørellys
F17	5 A	—	F37	5 A	—
F18	10 A	—	F38	5 A	LCM (lyskontrollmodul)
F19	5 A	—	F39	5 A	FMS Gateway (flåteadministrasjonssystem)
F20	10 A	Alkolås, AIC (avansert informasjon)	F40	15 A	—

150 Hvis noe skulle skje

Sikringer, elektrisitetsfordelingsenhet (fortsettelse)					
F41	10 A	—	F60	5 A	+DR karosseri
F42	5 A	—	F61	5 A	Infotainment-system (lydsystem, telefon)
F43	5 A	Drivstoffavstengingsventil	F62	10 A	Etterbehandlingssystem for eksos, AIC (avansert informasjon)
F44	15 A	—	F63	10 A	Styringsenhet BUSS I/U
F45	15 A	—	F64	10 A	—
F46	10 A	Signalhorn	F65	10 A	—
F47	15 A	—	F66	10 A	—
F48	5 A	EBS (elektronisk regulert bremsesystem)	F67	5 A	—
F49	5 A	ECS (elektronisk kontrollert fjær)	F68	5 A	Startnøkkel
F50	5 A	—	F69	—	—
F51	5 A	BBM ECU (styringsenhet for påbygger)	F70	5 A	—
F52	10 A	Karosseri +30	F71	10 A	—
F53	10 A	TECU (elektronisk styringsenhet for transmisjon)	F72	5 A	—
F54	10 A	Dynafleet, FMS (flåteadministrasjonssystem)	F73	5 A	—
F55	5 A	Styringsenhet BUSS I/U	F74	15 A	Frontruteviskere og spylere
F56	5 A	—	F75	15 A	—
F57	5 A	GECU (elektronisk styringsenhet for girvelger)	F76	5 A	—
F58	5 A	—	F77	25 A	LCM (lyskontrollmodul)
F59	5 A	Spenningsstilførselsbryter på instrumentpanel	F78	25 A	LCM (lyskontrollmodul)

Sikringer, elektrisitetsfordelingsenhet (fortsettelse)					
F79	25 A	LCM (lyskontrollmodul)	F86	5 A	BIC (instrumentpanel)
F80	25 A	LCM (lyskontrollmodul)	F87	5 A	Hovedbryter
F81	25 A	LCM (lyskontrollmodul)	F88	30 A	—
F82	25 A	LCM (lyskontrollmodul)	F89	5 A	Sideposisjonslys, venstre
F83	15 A	—	F90	5 A	Sideposisjonslys, høyre
F84	5 A	Infotainment-system (lydsystem, telefon)	F91	—	—
F85	20 A	—			

152 Hvis noe skulle skje

Reléer, elektrisitetsfordelingsenhet

Reléer, elektrisitetsfordelingsenhet			
K1	Tenning +15	K12	Kjørellys
K2	VECU (kjøretøystyringsenhet), ECU (generatorstyringsenhet), motorkomponenter	K13	—
K3	Tenning +DR	RHA	—
K4	—	RHB	—
K5	Girkasse	RHC	—
K6	—	RHD	—
K7	Frontruteviskere	RHE	Nødstrømbryter
K8	—	RHF	Hovedbryter
K9	—	RHG	APBE (automatisk evakueringsparkeringsbrems)
K10	Bagasjerombelysning	RHH	—
K11	ECS (elektronisk kontrollert fjær)	RHI	—

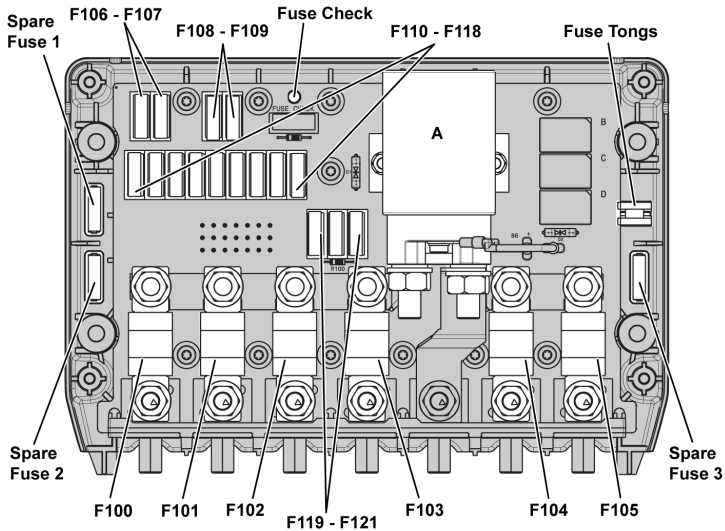
Sikringer og releer, elektrisk kontaktskap foran

ADVARSEL

Bruk alltid sikringer med riktig kapasitet ved skifte. Bruk aldri større sikringer.

Utskifting av relé A og sikring F100 til F105 skal bare utføres på et autorisert verksted. Dette er for å sikre riktig strammemoment ved gjenmontering

154 Hvis noe skulle skje

Sikringer og reléer, fremre elektrisitetsboks					
A	—	Hovedrelé	F112	15 A	Reserve
F100	400 A	Elektrisitetsboks, bak	F113	20 A	Vifte ESS (energilagringssystem) (kun hybrid)
F101	100 A	Understell +30	F114	20 A	Vifte ESS (energilagringssystem) (kun hybrid)
F102	150 A	Elektrisk servostyring / karosseri (turistbuss)	F115	10 A	Ferds skriver
F103	200 A	Karosseri +30	F116	15 A	Pumpe ESS (energilagringssystem) (kun hybrid)
F104	150 A	B+	F117	15 A	Pumpe ESS (energilagringssystem) (kun hybrid leddbuss)
F105	100 A	Batterilader (turistbuss)	F118	20 A	Reserve, karosseri
F106	5 A	HPCU (styringsenhet for hybrid kraftoverføring) (kun hybrid)	F119	5 A	ESS (energilagringssystem) (kun hybrid)
F107	5 A	Kjølesignal ESS (energilagringssystem) (kun hybrid)	F120	5 A	Batterisensor
F108	15 A	Påbygg	F121	5 A	Hovedbryter, signal ARMS (automatisk nullstilling av hovedstrømbryter)
F109	20 A	I-start	1	5 A	Reserve
F110	20 A	Påbygg	2	10 A	Reserve
F111	15 A	Varmeapparat/ladeaggregat ESS (energilagringssystem) (kun hybrid)	3	20 A	Reserve

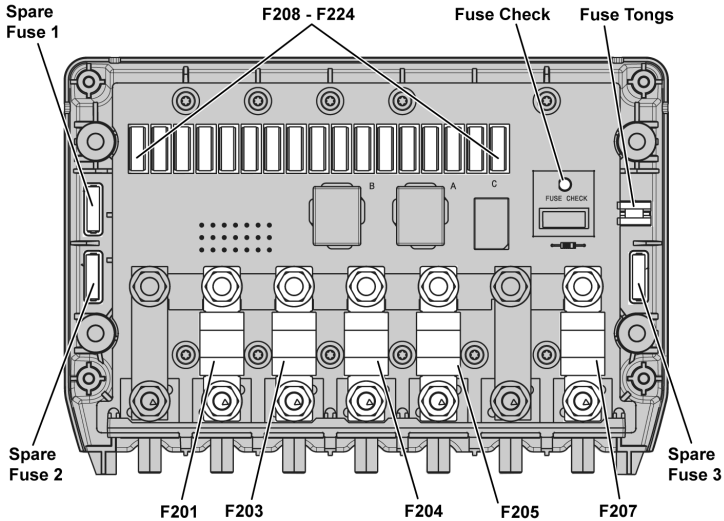
Sikringer og releer, elektrisk kontaktskap bak

ADVARSEL

Bruk alltid sikringer med riktig kapasitet ved skifte. Bruk aldri større sikringer.

Utskifting av relé A og sikring F201 til F207 skal bare utføres på et autorisert verksted. Dette er for å sikre riktig strammemoment ved gjenmontering

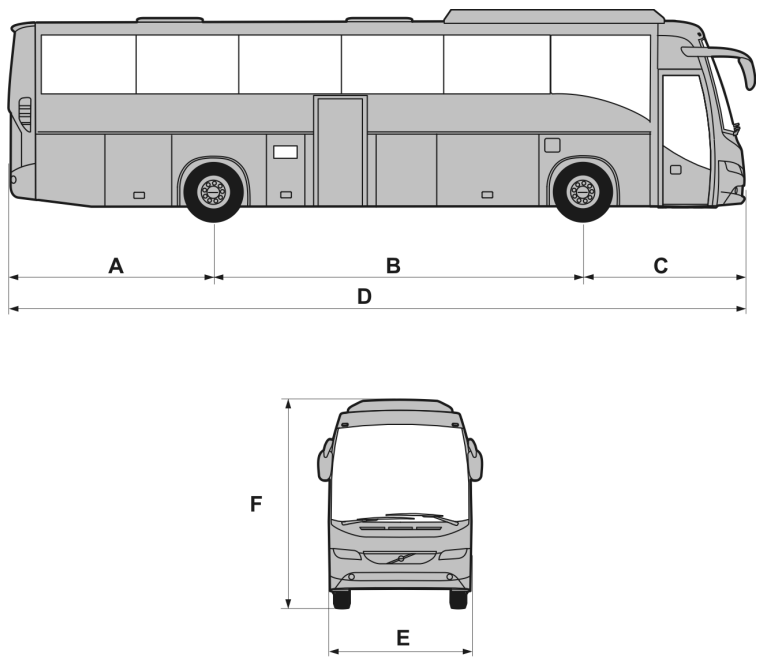

156 Hvis noe skulle skje

Sikringer og reléer, bakre elektrisitetsboks

F201	200 A	Vekselstrømgenerator	F216	5 A	Reserve
F203	150 A	Påbygg	F217	5 A	Motorluke
F204	150 A	Påbygg	F218	10 A	Belysning i motorrom
F205	125 A	Påbygg	F219	10 A	AMECU (styringsenhet for dreieskive) (kun leddbusser)
F207	400 A	Elektrisitetsboks, foran	F220	20 A	Reserve
F208	10 A	CCIOm (I/U-modul for midtre understell)	F221	10 A	Ekstern kjølevæskefylling
F209	20 A	Drivstoffvarmer	F222	15 A	Reserve (hovedolje, dobbeltdekker)
F210	15 A	EMS (motorbehandlingssystem)	F223	10 A	Hydraulisk styring
F211	15 A	EMS (motorbehandlingssystem)	F224	30 A	ACM (styringsenhet for eksosutslipp)
F212	10 A	EMS (motorbehandlingssystem)	1	5 A	Reserve
F213	10 A	EMS (motorbehandlingssystem)	2	10 A	Reserve
F214	10 A	Luftkompressor/lufttørker	3	20 A	Reserve
F215	10 A	UQS (urea-kvalitetssensor)	—	—	—

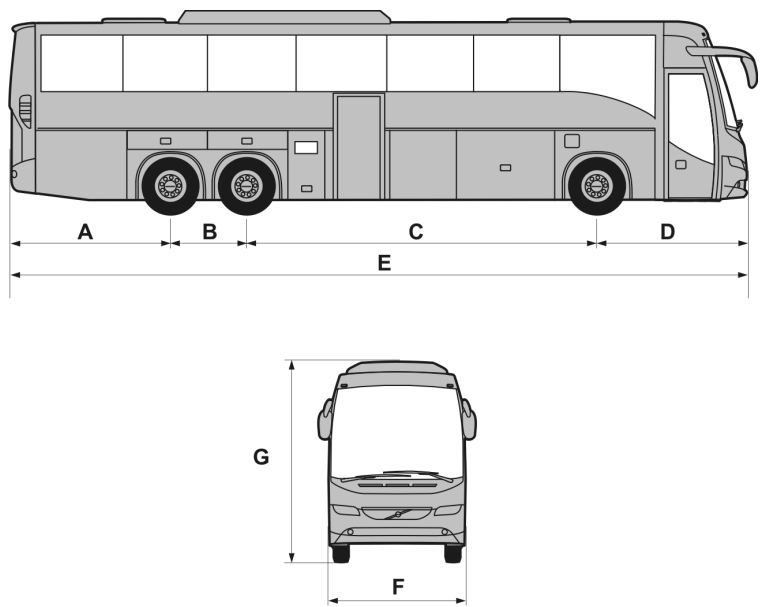
Teknisk spesifikasjon

T8088678

Tekniske data	
	2-akslet 12,3 m
A	3420 mm
B	6080 mm
C	2850 mm
D	12350 mm
E	2550 mm
F	3607 mm
Maks. totalvekt	19,000 kg

158 Tekniske data

T8088679

Tekniske data		
	3-akslet 13,8 m	3-akslet 13 m
A	2840 mm	2840 mm
B	1400 mm	1400 mm
C	6970 mm	6190 mm
D	2620 mm	2620 mm
E	13830 mm	13050 mm
F	2550 mm	2550 mm
G	3727 mm	3727 mm
Maks. totalvekt	24,750 kg	24,750 kg

Lyspærer

Lys	Nominell ytelse	Volvo p/n
Hovedlys	70 W	990037
Nærlys	70 W	990037
Retningsvisere foran	21 W	982558
Retningsvisere bak	21 W	982558
Tåkelys foran	70 W	990037
Sidemarkering	5 W	19926
Tåke, bak	21 W	967708
Rygge	21 W	967708
Nummerskilt	5 W	19926
Retningsindikator på siden	21 W	967708
Inngang	5 W	967709
Motorrom	21 W	967708

Typeskilter

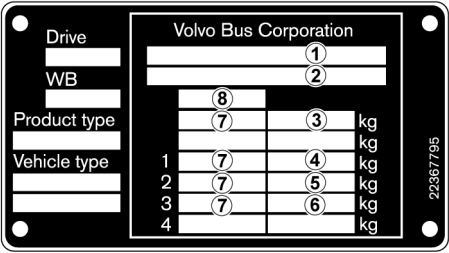
Chassisnummeret (VIN) er preget på en identifikasjonsplate på bussen.

Identifikasjonsplate

Fabrikasjonsplaten er inndelt i lovbestemte felt i innerrammen, og tre felt som inneholder chassisnummer, drivsystem og akselavstand. Den sistnevnte er ikke brukt i busser, og bare i lastebiler.

Fabrikasjonsplaten er plassert ved førerplassen, og har følgende informasjon:

- 1 Hvis særskilt nasjonal sertifisering er påkrevet, stempler hovedleverandøren/importfirmaet riktig godkjenningsnummer her.
- 2 Chassisnummeret er det samme nummeret som kan finnes på rammedelen.
- 3 Maks. totalvekt, teknisk (kg).
(Teknisk vekt avgjør den vekten som kjøretøyet var konstruert for).
- 4 Teknisk tillatt forakselbelastning (kg).
- 5 Teknisk tillatt bakakselbelastning (kg).
- 6 (Leddet buss) teknisk tillatt belastning for tredje aksel (i kg).
- 7 Nasjonale regler om tillatt totalvekt eller akselbelastning.
Hvis denne informasjonen oppgir mindre enn tekniske tillatte verdier for kjøretøyet, plikter hovedleverandøren/importfirmaet å gi informasjon i følge disse reglene.
- 8 Koden til det landet der bussen er registrert.

T0088796

Identifikasjonsplate.

Chassisnummer (VIN)

Dette er preget inn i chassiset foran til høyre på kjøretøyet, det vil si i hjulbuen foran eller bak forakselen.

Eksempel: **YV3R7G62151106335**

YV3	Produsent
R7	Chassisversjon
G6	Motorversjon
2	Bremsesystem
1	Kontroller figur
5	Årsmodell
1	Monteringsfabrikk
106335	Chassisnummer

Motor

Typedesignasjon, komponentnummer og serienummer er preget inn øverst på motorblokken nær innsprøytingspumpen.

Girkasse

Typedesignasjonen og serienummeret er preget inn øverst på girkassen.

Bakaksel

Platen finnes på høyre side av det bakre akselhylsteret.

Retarder

Serienummeret og versjonen er preget inn bak på venstre side av retarderhylsteret.

Serviceintervaller

Regelmessig service i henhold til det spesielle serviceprogrammet er nødvendig for å opprettholde bussens opprinnelig ytelse gjennom hele bussens livsløp.

Sørg for at alt service- og vedlikeholdsarbeid gjøres på et Volvo-verksted.

Disse verkstedene har personellet, spesialverktøyet og servicedokumentasjonen som kreves for å sikre optimal drift.

Driftskvaliteten avhenger også av at det brukes originale Volvo-deler, som har samme kvalitet som delene som brukes på Volvo-fabrikken.

For serviceintervaller, se egen servicelitteratur.

Bruk bare rengjøringsmidler som er spesielt beregnet for formålet hvis du skal vaske bussen. Se også: Førerinstruksjon "Innvendig rengjøring og vedlikehold".

MERK

MERK

MERK

MERK

A

AdBlue.....	5, 26, 105, 107, 111, 145
Advarsel om høy bremsetemperatur	80
Aktiv konstantfarholder.....	64
Antispinnsystem (TCS)	41
Askenivå	108
Audiovisuelt kontrollpanel	91
Audiovisuelt system.....	90
Automatisk regenerering	109

B

Bakdørbelysning	46
Bakkestartsassistanse	43
Batteriets hovedbryter	4, 144
Belysning for førerområde.....	45
Belysning for passasjeravdelingen	44
Blinklys	61
Brann	133
Brannslukkingsapparat.....	94
Brytere.....	36

C

Chassisnummer (VIN).....	161
--------------------------	-----

D

Deaktivering av AEBS-system.....	54
Deaktivering av LDWS-system.....	54
Dekkpumpingsventil	97
Differensialspærre	42
Display	33
Drivstoffmåler	30
Dørbrems.....	58
Dører.....	8
Dører og luker.....	8

E

Elektrisitetsfordelingsenhet, plassering.....	148
Etterbehandling av eksos, spyling	5, 145
Etterbehandlingssystem for eksos	104
Etterbehandlingssystem for eksos, SCR	104

F

Fabrikasjonsplate	160
Farevarselsslamper.....	35
Fartsgrense	66–67
Fjernlys og nærlys	61
Forbruksbatteri, skifte	136
Forvarming.....	57, 120
Frigjøre parkeringsbremsen	134
Frontlyktspylere	69
Frontlysspylere	50
Frontrutevarme	47
Frontruteviskere og spylere	69
Førerens ansvar.....	1
Førerens mikrofon.....	92
Førerens ventilator	43, 53
Førerens vindusrute	49
Førerplassen	17
Førersete	18
Førstehjelpsett	95

G

Girkasse, automatisk	71
Girkasse, I-shift.....	71
Gå om bord i bussen	3

H

Holde avstanden til kjøretøyet foran.	64
Holde konstant hastighet	63, 67
Hovedbrems.....	78

Hovedstrømbryteren på instrumentpanelet	36
Hurtiglading	139
Hvis motoren ikke fungerer	129
Hvis noe skulle skje	128
Hydraulisk olje	115

I

Indikator:	
Bremssekretstrykk	31
Indikator: Drivstoff	30
Indikator: Hastighet	32
Indikator: Ladetrykk	28
Indikator: Temperatur, kjølemiddel	29
Indikator:	
Turtallshastighet	32
Indikatorer og display	27
Indikatorlampe for nødhammer i bruk	53
Indikatorlamper i kombinasjonsinstrumentet	22
Individuell passasjerbelysning	45
Innebygd diagnostikk (OBD)	26
Innvendig utstyr	82
Inspeksjon etter start av motor	122
Inspeksjon før kjøring	112
Instrumenter og kontroller	21
Instrumentering	21
Instrumentpanel	20
Introduksjon	1

J

Jekk	98
Justere eksterne bakspeil	57

K

Kaffetrakter	85
--------------------	----

Kjøleskap	87
Kjøleskap – aktivering	51
Kjølevæske	115
Kjøre i kaldt vær	127
Knapper for STOPP på forespørsel	9
Knapper i elektrisitetskassen	55
Kneling	38
Kompensasjon for forskjeller i slitasje av bremseklossene	80
Konstantfartholder	63
Kontroller for displaybetjening	70
Kontroller på rattet	19
Kontroller: Aktiv konstantfartholder	64
Kontroller: Batteriets hovedbryter	4, 144
Kontroller: Blinklys	61
Kontroller: Display	70
Kontroller: Fjernlys og nærlys	61
Kontroller: Frontruteviskere og spykere	69
Kontroller: Konstantfartholder	63
Kontroller: Motorkontrollpanel	100
Kontroller: Nøkkelsbryter	57
Kontroller: Retarder	65
Kontroller: Tomgang	62
Kontrollere varsellampet	113

L

Ladetrykkmåler	28
Lastfordeling	40
Lukekonfigurasjon	12
Luker	11
Lukker	10
Lydsystem	93
Lysbryter	34

M

MERK.....	163
Motorens avstengningsbryter	100
Motorkontrollpanel.....	100
Motorolje.....	113

N

Nattbelysning.....	44
Nattmodus for varselsignalet for rygging	51
Navigatørens mikrofon	92
Nivåkontroll	39
Nivåkontroll - kjølemiddel	115
Nivåsekk, hydraulisk olje	115
Nivåsekk, motorolje	113
Nivåsekk, PAS-systemvæske	115
Noen råd om kjøring	124
Nød- og sikkerhetsutstyr	94
Nødbrems	76
Nødhammer	96
Nødstoppbryter	37
Nødutganger	101–102
Nødutganger – tak, takluker	103
Nødutganger – vinduer	103
Nøkkelbryter	57
Nøkler	2

O

OBD-system.....	104
On-Board Diagnostics (OBD) (innebygd diagnostikk)	105
Oppstart og kjøring.....	112
Overoppheting av girkasse	74

P

Parkeringsbrems	75
PAS-systemvæske	115

Passasjerpanel	88
Punktering i luftfjæringsbelg.....	130
Punkteringer.....	130
Påfylling, AdBlue.....	111
Påfylling, drivstoff	110

R

Rattjustering	60
Reléer, bakre elektrisitetsboks.....	155
Reléer, elektrisitetsfordelingsenhet.....	152
Reléer, fremre elektrisitetsboks.....	153
Retarder	65, 68, 72
Retarder, overoppheting	73
Retarderintegrasjon	66
Ryggekamera	81
Røyk	133

S

SCR	5, 26, 105, 145
SCR-systemovervåking.....	104
Sentrallås.....	48
Serviceintervaller	162
Servostyring	123
Signalhorn.....	19
Sikkerhet.....	128
Sikringer, bakre elektrisitetsboks.....	155
Sikringer, elektrisitetsfordelingsenhet.....	148
Sikringer, fremre elektrisitetsboks.....	153
Sjekk av dekktrykk.....	116
Skifte batteri, forbruksbatteri	136
Skifte batteri, startbatteri	138
Sleping	131
Slå av motor	121
Solskjerm	48
Sotnivå	108

Soveplass for føreren	89
Speedometer	32
Sperreventil	77
Startbatteri, skifte	138
Starte motoren	120
Starte, kald motor	120
Starte, varm motor	121
Starthjelp	140
STOPP-indikator	23
Stoppsignal	26
Støvfilter	108

T

Takluker	14
Tekjokken	84
Tekjokken/kaffetrakter – aktivering	50
Teknisk spesifikasjon	157
Tekniske data	157
Temperaturmåler, kjølevæske	29
Tenningsknott	57
Tenningsnøkkel	57
Tilbakestilling av nødventiler	37
Tilkopling for ekstern luft	97
Tips for drivstoffpåfylling	110
Toalett	86
Toalett – aktivering	49
Tomgang	62
Trekkrok	119

Trygg kjøring	124
Trykkmåler for bremsekretsen	31
Turteller	32

U

Utskifting av pærer	146
Utslippsverdier	26, 105

V

Varme i sidespeil	46
Varsellampe	23
Varsellys for skolebuss	47
Varseltrekant	95
Verktøykasse	99
Videosystem	93

Ø

Økonomisk kjøring	126
Øvre visker	52

Å

Åpne dørene fra utsiden	10, 52
Åpning fra innsiden	9

VOLVO

Volvo Bus Corporation

Göteborg, Sweden